КЕЛИНГ, МУСОБАҚАЛАШАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 71 (13.631). 25 МАРТ 1967 йил ШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ЎЗБЕКИСТОН ВА ТОЖИКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ПАХТАКОРЛАРИ УРТАСИДА ДАВОМ ЭТИБ КЕЛАЁТГАН ВА ТОБОРА РАВНАҚ ТОПАЁТГАН ЎЗАРО СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ЎЗБЕК ВА ТОЖИК ХАЛҚЛАРИ ЎРТАСИДАГИ ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДУСТЛИК, АБАДИЙ ҲАМКОРЛИКНИНГ МУҲИМ ОМИЛИГА АЙЛАНДИ. БУ ТАРИХИЙ АНЪАНАГА ДОИМ СОДИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ ҲАМРОҚУЛ ТУРСУНҚУЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ МЕҲНАТ АҲЛИ БИЛАН ТОЖИКИСТОН ССР РЕГАР РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ ПАХТАКОРЛАРИ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА ҲАР ГЕКТАР ЕРДАН 40 ЦЕНТНЕРДАН «ОҚ ОЛТИН» ЕТИШТИРИШ ҲАҚИДА БЕЛЛАШИШГА АҲД ҚИЛДИЛАР. ҚУЙИДА ҲАР ИККИ КОЛХОЗ РАИСЛАРИНИНГ БИР-БИРЛАРИГА ЙЎЛЛАГАН ҲАМДА КОЛХОЗ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ ТЎЛА МАЪҚУЛЛАГАН МАКТУБЛАРНИ ЭЪЛОН ҚИЛДИК.

ҒАЛАБАЛАР ОМИЛИ

Мамлакатимизда, шу жумладан республикамизнинг жами ерида 50 йиллик арафасида социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Юбилей шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётганлар сони соат сайин, кун сайин кўпайяпти. Узоқ Аму бўйларидан, Сурхон, Қашқадарёнинг кенг далаларидан, Тошкентдан, Фарғона ва Зарафшон водийларидан кунма-кун келаётган хушхабарлар оқими халқимизнинг меҳнат кўтаринкилиги ҳар қачонгидан юксалганлигининг илк натижасидир.

Бугун газетамизда икки қардош республиканинг икки забардаст пахтакори беллашгани ҳақида материаллар босилди. Уларнинг бири Ўзбекистон ССРнинг Янгийўл районидан, иккинчиси Тожикистон ССРнинг Регар районидан туриб барча пахтакорларнинг фикри-зикрини ифода этмоқда. Буларнинг орзу-тилаги юбилей йилида пахта далаларидаги меҳнатни ўзига хос усул билан тараннум этишдир. Ўзбекистон ССР бу йил она-Ватанга 4 миллион тонна, Тожикистон ССР 630 минг тонна пахта армуғон этади. Бу юксак маррани эгаллаш ҳар бир хўжалик коллективининг ҳосилдорликни ошириш йўлида шижоат кўрсатиб меҳнат қилишига боғлиқдир. Мусобақадошларнинг бир-бирларига ёзган хатларидан ана шу аксиомани чуқур англаганликлари кўриниб турибди. Мусобақадошлар катта-катта майдонларда 40 центнердан ҳосил етиштиришга сўз берар эканлар, бу юксак маррани ҳар икки республикада ҳам жуда кўп хўжаликлар эгаллаши мумкинлигини далиллар билан исботламоқдалар.

Республикамизда баҳор нафаси кезмоқда. Поёнсиз далалар меҳнат аҳлини ишга чорламоқда. Эрта-индин чигит экишга киришилади. Ҳар бир касб эгаси юбилей йили социалистик мусобақа байроғини баланд кўтаришга интилаётган ҳозирги кунларда пахтакорларимиз шу қутлуғ юришнинг олдинги сафида бормоқлари, ўзларининг анъаналарига яраша бу йил ҳам пахтачиликда етакчилик ролини ўйнашлари керак.

Пахта ўзбек ва тожик халқларининг миллий бойлиги ва ифтихоридир. Пахтачилик орқали қардошлик ипи тобора узилмас бўлиб мустаҳкамланмоқда. Пахта советлар оиласидан муносиб ўрин эгаллашимизга, эл-юрт олдидаги обрў ва эътиборимизнинг ошишига катта таъсир кўрсатмоқда, муҳим омил бўлмоқда. Икки дўстнинг меҳр-муҳаббати ортишига бирор нарса сабабчи бўлганидек, пахтакор республикалар халқларининг бузилмас дўстлиги «оқ олтин»имиз воситасида янада чамбарчас бўлмоқда.

Мазкур икки колхоз пахтакорлари ўз сўзларининг исботи учун юбилей йилига хос пухта тайёргарлик кўриб қўйганликларини, чигит экиш олди ишларини батамом қўлдан чиқарганликларини, чигитни қандай қилиб юқори сифатли экиш, ғўза парваришини қандай ўтказиш, ҳосилни эрта муддатларда йиғиб-териб олиб, юбилей кунига улкан ғалабалар билан бориш тадбирларини бирма-бир баён қиладилар.

Шу кеча-кундуздаги энг муҳим ва масъулиятли вазифа чигит экишга ҳар тарафлама пухта ҳозирлик билан киришишдан иборатдир. Шу бугун экишга киришилар экан, катта ишдан тортиб энг кичигигача — ҳаммаси бажарилиб қўйилган бўлсин. Республикамиздаги пахта майдонларининг деярли ҳаммаси шудгорланган. Далага маҳаллий ўғит чиқариш, ариқ-зовурларни қазиш, техникани ремонт қилиш ишлари ўтган йиллардагига нисбатан барвақт ва сифатли тугалланди. Жуда кўп хўжаликлар чигит экишга аллақачонлароқ тайёргарлик кўриб қўйди.

Лекин ремонт қилинмаган техника воситалари ҳам оз эмас. Бир неча район, колхоз ва совхозларда маҳаллий ўғит тўплаш, шўр ювиш, сув йўлларини созлаш, ер текислаш каби зарур юмушлар жуда суст бажарилаётир. Вазифа экиш олди ишларини жуда қисқа муддатда тугаллашдан иборатдир.

Бизда мусобақа принципи қолоқларни илғорлар даражасига кўтариш, шу йўл билан умумий юксалишга эришишга асосланган. Бугун айрим кишилар ёки хўжаликлар қўлга киритган муваффақият эртага ҳамманинг мулки бўлиб қолиши керак. Коммунистик партия шундай таълим беряпти. Бунга чинакам социалистик мусобақа, ўзаро ёрдам ва мустаҳкам ҳамкорлик орқали, ички имконият ва резервлардан маълум мақсадни кўзлаб фойдаланиш йўли билан эришилади. Бинобарин, социалистик мусобақа байроғи ҳамма ерда — кенг пахтазорларда, бепоён яйловларда, ғаллазорларда, боғбонлар, пиллачилар, сабзавоткорлар орасида доим ҳилпираб турмоғи, янги меҳнат ғалабаларига чорламоғи керак.

Ватанга ҳар қачонгидан ҳам кўп пахта, дон, пилла, чорва ва сабзавот маҳсулотлари, мева етказиб бериш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдирайлик. Республикалараро кенг қулоч ёяётган социалистик мусобақа улкан ғалабалар омили бўлсин!

Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда кўклам экин кампанияси ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Унгдаги суратда колхоз механизаторларини иш устида кўриб турибсиз. Чапдаги суратда юқори ҳосилли бригада бошлиғи М. Камолов (ўртада) бригада аъзолари М. Шерматов, Ф. Охунов, Х. Умарова ўртоқлар билан чигит экишга тайёрланган майдондаги тупроқнинг унумдорлигини кўздан кечиряпти.

А. Тўраев фотолари.

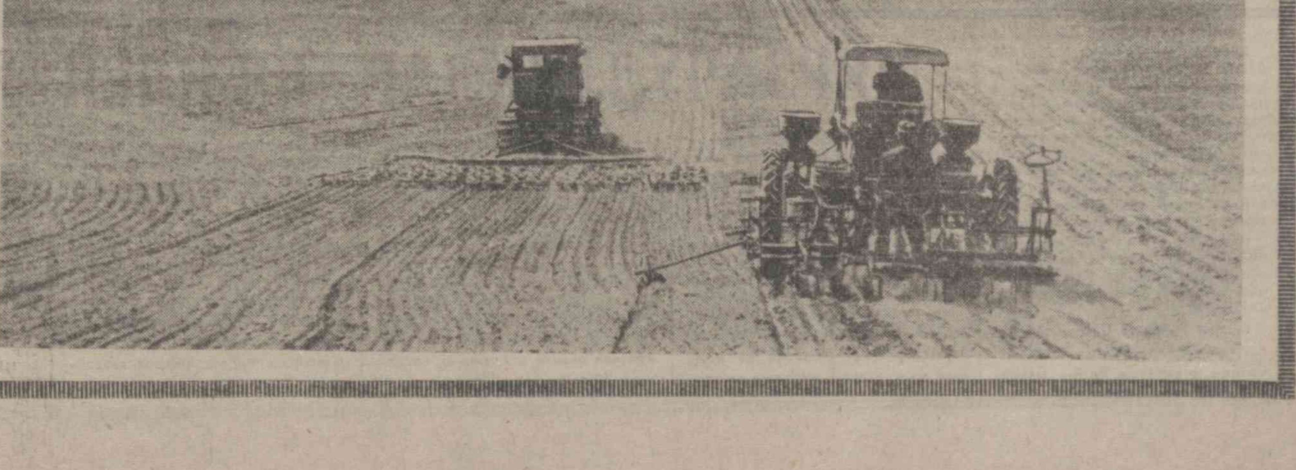

ҚАРДОШЛИК РАМЗИ

Ўсар ЖЎРАЕВ, Янгийўлдаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз раиси.

Қадрдон Асқарали Мирзаев! Сизга ва сиз раҳбарлик қилиб келаётган Ленин номли колхознинг қалби пахта ишқи билан туғён ураётган меҳнаткашларига кўпдан-кўп салом.

Ўтган 1966 йил — пахта йили бўлди. Ўзбеклар ҳам, тожиклар ҳам пахта тайёрлаш планларини ошириб бажаришди. Ўзбек деҳқонлари она-Ватанга 4 миллион 82 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Бизнинг колхозимиз ҳам 1400 гектар пахта майдонидан эл хирмонига 5 минг тонна «оқ олтин» тўкди. Гектаридан олинган ҳосил 35 центнердан ошиб кетди. Давлатга сут, гўшт, пилла, дон, сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, мева сотиш планлари ҳам ошириб бажарилди.

Бундай улкан ғалабага эришишда партия ва ҳукуматимизнинг мислсиз катта ёрдами, мамлакатимиздаги барча халқлар, жумладан, сиз биродаримиз тожик халқининг кўмагини ҳаммавақт эслаймиз.

Ютуқларимиздан мамнунмиз. Лекин халқимизда «туя миниб узоқни кўзла» деган нақл бор. Эришилган ғалаба билан чекланиб қолмаслигимиз, юксак чўққиларни кўзлаб олға дадил қадам ташлайверишимиз керак.

Биз партия амри, донолар фикрига амал қилиб, пахтачиликни тараққий эттиришда юксак чўққиларни мўлжаллаяпмиз. 1967 йилда пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 40 центнерга етказамиз. Аҳд-паймонимиз шундай. Бу хамирдан қил суғиргандек осон иш эмаслигини, пешана тери тўкиш, кунни тунга улаб меҳнат қилиш зарурлигини яхши биламиз.

Шундай даврда яшаяпмизки, — деган эди марҳум устозимиз Ҳамроқул Турсунқулов, — кечаги янгилик бугун эскириб қоляпти. Бугунгиси ҳам эртага эскириши турган гап. Изланинг, янгилик яратинг, оз маблағ, ишчи кучи сарфлаб кўп маҳсулот олинг.

Пахтакор деҳқонларимиз ана шу йўлдан боряптилар. Пахта майдони — гвардиячилар майдони. Илгарилари деҳқончилик ишлари машиналарда бажарилса ҳам пахта фақат қўлда териларди. Энди эса пахтани ҳам машиналар теряпти, терганда ҳам қойил қиляпти. Ленин орденли бригада бошлиғимиз Мамат ака Камолов ўтган йили 140 гектар майдондаги ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда териб олди, планни колхозда биринчи бўлиб бажарди. Ҳосилдорлик 43 центнерга етди. Мана, машинанинг шарофати!

Ҳосилдорликни кўтаришда ҳамкорликда ҳал қилишимиз зарур бўлган бир қатор масалалар бор. Ана шу масалаларни мусобақалашиб ҳал қилсак деган умиддамиз. Ҳар икки колхоз пахтакорлари яхши ният билан қўл олишиб майдонга кирсин, маҳсулот мўллигини бунёдга келтириш учун мусобақалашсин. Бу мусобақа ҳар икки колхоз меҳнат аҳли ўртасидаги дўстлик рамзига айлансин.

Ҳурматли Асқарали Мирзаев! Сиз марҳум Ҳамроқул ота Турсунқулов билан Москвада, Тошкентда, Душанбада кўп учрашиб суҳбатлашгансиз. «Одамга ўтган умрига қараб эмас, балки қилган ишига, яратган моддий бойлигига қараб баҳо берилади» дерди у. Умримизнинг ҳар дақиқасини пахта, сут, гўшт, дон, пилла ва бошқа маҳсулотларни кўпайтиришга сарф этайлик. Ҳар ким ўз касбини шарафлаш учун курашсин. Юқорида гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарганимизни, энди 40 центнерлик маррани кўзлаётганимизни айтдим. Олинган мажбуриятни бажариш учун нималар қилинди-ю, яна нималар қилмоқчимиз. Шу ҳақда бир-икки оғиз гапирмоқчиман.

Пахта майдонларимиз кузда 32-35 сантиметр чуқурликда шудгор қилиб қўйилган. Шудгорлашдан олдин ҳар гектар ерга 8-10 тоннадан чиритилган гўнг, 500 килограммдан фосфорли ўғит солинди. Қиш фасли серёғин келди. Шудгор ҳозир кўпчиб ётибди, чигитнинг ёни ерга тегиши билан кўкариб чиқади.

Деҳқонлар уруғ — ҳосилнинг онаси дейишади. Бу гапда жон бор. Уруғ сара бўлса, кўчат бир текис униб чиқади, текис кўчат эса юқори ҳосил беради. Шу важдан уруққа катта эътибор берамиз. Чигитни вақтида ташиб келтирдик, дизенфекция қилинган махсус жойларда сақланмоқда. Димиқиб қолиши ёки чиришига йўл қўйилмайди. Синиқ-мертик, захаланган уруғлик ажратиб ташланади. Мағзи тўла, стандартга тўғри келадиган чигитгина экилади.

Сўнгги йиллардаги икки ишга диққат қилайлик. Бири — чигит узоғи билан бир ҳафтада экиб бўлиняпти. Иккинчиси — пахта терими 30-35 иш кунида тамомланяпти. Бунинг боиси шуки, деҳқонларимиз техниканинг «тили»ни тушунадиган бўлиб қолдилар, техникани ишга туширишдан олдин шайлашга катта эътибор берадилар. Хўжалигимизда 200 га яқин трактор, терим машинаси ва бошқа техника бор. Уларнинг ҳаммаси капитал ремонтдан чиқарилиб, мавсумга шайлаб қўйилди.

Районимизда, областимизда ялпи ҳосилнинг 80-85 процентини «зангори кема»ларда йиғиб-териб олаётган хўжаликлар жуда кўп. Бироқ, биз ҳали ўша даражага эриша олганимиз йўқ. Ўтган йили машиналарда минг тонна пахта тердик. Бу, талабга жавоб бермайди. Юбилей йилида камида 60 процент ҳосилни, шундан кейинги йилларда 80-85 процент майдондаги пахтани «зангори кема»ларда териб олишга аҳд қилдик. Шунга яраша тараддуд кўриляпти.

Энди колхозчилар моддий-маданий фаровонлигини яхшилаш тадбирлари тўғрисига келайлик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV Пленумининг қарорлари колхозчиларнинг турмуш маданиятини юксалтиришда жанговар программа бўлаётир. Ўтган йили ялпи даромадимиз 2 миллион 600 минг сўмга етди. Колхозчиларнинг ойлик иш ҳақи бир йилда 25 процент ошди. Колхоз қишлоқлари посёлка системасида қайта қуриляпти. Маданий-маиший муассасалар тармоғи кенгайяпти.

1967 йил — юбилей йили. Совет ҳокимияти ўрнатилганининг 50 йиллиги, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни ҳар қачонгидан кўпайтириш билан кутиб олайлик. Ўзбек ва тожик пахтакорлари бунёд этадиган «оқ олтин» толаларида икки қардош халқнинг Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига бўлган меҳр-муҳаббати ва садоқати жилоланаверсин!

ҲАМРОҚУЛ ТУРСУНҚУЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ АЪЗОЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ ҚАРОРИДАН:

Қардош Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз аъзоларининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан юбилей йилида гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш юзасидан ўзаро социалистик мусобақа боғлаш ҳақидаги чақириғи маъқуллансин. Бу мусобақа халқларимиз ўртасидаги традицион дўстлик, қардошларча алоқанинг яна бир ажойиб тимсолидир.

Мусобақа шартларининг бажарилиши мунтазам равишда текшириб борилсин.

Ушбу қарорнинг бир нусхаси Ленин номли колхозга юборилсин.

ДЎСТЛИК БАЙРОҒИ

Асқарали МИРЗАЕВ, Тожикистон ССР, Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси.

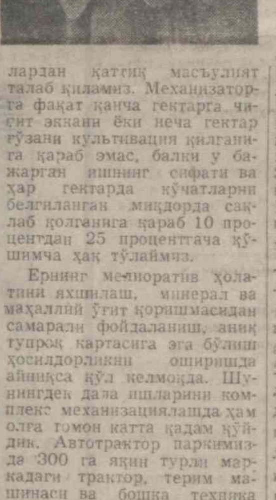

Ҳурматли Ўсар Жўраев! Сизга, сиз орқали колхозингизнинг меҳнатсевар аъзоларига меҳр-муҳаббатимиз, қардошлик ҳис-туйғуларимиз ила тўла саломимизни йўллаймиз.

Совет ҳокимиятининг муборак 50 йиллиги ва доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун мусобақага чақириб йўллаган хатингизни ўқиб чиқдик. Сизлар ушбу мактуб билан икки қон-қардош халқнинг пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш учун ҳамкорликда иш олиб бориш, илғор тажрибаларни ўртоқлашишдек олижаноб мақсадга чорладингиз. Бунинг учун раҳмат, дўстлар!

Тожикистон ССР ва Ўзбекистон ССР деҳқонларининг дўстлиги пахтачилик соҳасида анъанага айланиб кетган социалистик мусобақада ҳам ўз аксини топмоқда. Чегара ва масофа билмас бу дўстлик тобора ривожланиб, мустаҳкамланмоқда.

Еримиз еримизга, элимиз элимизга, дилимиз дилимизга туташ. Азалдан бир ариқдан сув ичиб келамиз. Бундан 28 йил муқаддам қондош-жондош икки халқ қазиган Катта Фарғона канали Ўзбекистон каби Тожикистоннинг ҳам унумдор далаларига об-ҳаёт бахш этмоқда.

Халқимизда «шериклашиб ишлаганнинг юраги шердай бўлар» деган нақл бор. Азалдан шериклашиб, ҳамкорликда ишлаб келяпмиз, бундан кейин ҳам шундай қилаверамиз. Мактубингизда сизларга ҳам, бизларга ҳам қадрдон бўлган Ҳамроқул отанинг инсонийлик, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик хислатлари тўғрисида айтиб қолдирган сўзларини мисолга келтиргансиз. Менинг у киши билан учрашганларимни тилга олгансиз. Ҳа, мен ота билан, ҳозир сиз раҳбарлик қилаётган колхоз пахтакорлари билан кўп учрашиб суҳбатлашганман, қимматли маслаҳатлар олганман.

Ҳурматли Ўсар Жўраев! Мактубингиз орқали колхозингиз меҳнат аҳли пахтачилик ва бошқа тармоқларни комплекс ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларни билиб беҳад қувондик. Бу соҳада ўз хўжалигимиз коллективи қўлга киритган ютуқларни қисқача айтиб бермоқчиман.

Доҳиймиз Ленин номи билан аталган колхозимиз 1986 гектар майдонда пахта етиштиради. Ўтган йили ҳар гектар ердан 40.5 центнердан ҳосил олиб, давлат хазинасига 3 минг 35 тонна «оқ олтин» тўкдик. Машиналарда 1622 тонна пахта терилди.

Бултур бизда ҳам табиий офат юз берди, 460 гектар ердаги ғўзани дўл урди. Лекин колхозчиларимиз саросимага тушмадилар, офатни мардонавор меҳнатлари билан енгдилар. Ўша ерлардан 38 центнердан пахта олдик.

Бизнинг колхозимиз зиммасига Ҳисор водийси хўжаликларини сараланган уруғлик чигит билан таъминлаш вазифаси юклатилган. Ҳар йили фақат уруғчиликдан 100-110 минг сўм соф фойда оламиз. «Уруғ — ҳосилнинг онаси» деган фикрингизга тўла қўшиламиз.

Биз ерларни шудгорлаш, чигит экиш ва ғўза парвариши даврида айниқса бригада бошлиғи билан механизаторлардан қаттиқ масъулият талаб қиламиз. Механизаторга фақат қанча гектарга чигит экканн ёки неча гектар ғўзани культивация қилганига қараб эмас, балки у бажарган ишнинг сифати ва ҳар гектарда кўчатларни белгиланган миқдорда сақлаб қолганига қараб 10 процентдан 25 процентгача қўшимча ҳақ тўлаймиз.

Ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, минерал ва маҳаллий ўғит қоришмасидан самарали фойдаланиш, аниқ тупроқ картасига эга бўлиш ҳосилдорликни оширишда айниқса қўл келмоқда. Шунингдек дала ишларини комплекс механизациялашда ҳам олға томон катта қадам қўйдик. Автотрактор паркимизда 300 га яқин турли маркадаги трактор, терим машинаси ва бошқа техника бор. Уларнинг қувватидан фойдаланиш коэффициенти йил сайин ошиб бораётир. Машиналар — пахтакорларнинг таянчи бўлиб қолди. «Зангори кема»лар юрадиган йўлларда доим яшил чироқлар порлаб турибди.

Колхоз қишлоқлари тобора ободонлашаётгани, колхозчилар хонадонлари радиолашгани, электр ва газлаштирилгани, водопровод тармоғи кенгайиб бораётгани, маданий-маиший, маданий-оқартув муассасалари сони йил сайин кўпайиб бораётгани эндиликда одатдаги иш бўлиб қолди. Бу масалада обод шаҳарлардан камчил жойимиз йўқ. Лекин «қурган қураверади, турган тураверади» деганларидек, қурилиш ва ободончилик ишларини қизғин давом эттиряпмиз.

Сиз билан биз дўстмиз, ютуқ-камчиликларимизга шерикмиз. Шу сабабли айрим нуқсонларни ҳам сира яширмай айтаверамиз. Ахир, ютуқларимизни ўртоқлашиб, камчиликларимизни ҳамкорликда бартараф этамиз, деган ниятда мусобақа боғлаяпмизда! — Ўтган йили 29 пахтачилик бригадамиздан 7 таси колхознинг ўртача кўрсаткичидан кам пахта берди. Биз юбилей йилида уларни ҳам илғорлар даражасига етказишга аҳд қилдик.

Шонли юбилей йилида ҳар бир хўжалик, шу жумладан сиз билан биз раҳбарлик қилаётган колхозлар олдига ҳам қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни тараққий эттириш юзасидан муҳим вазифалар қўйилган. Ҳозирдан узоқни кўзлаб иш тутишимиз, зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган чораларни кўришимиз керак. Колхозимиз бу йил ҳосилдорликни ўтган йилдагидан камайтирмаган ҳолда она-Ватанга 8 минг 35 тонна пахта, 340 тонна гўшт, 625 тонна сут, 130 центнер жун, 177 центнер пилла ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб беради. Дон, мева, сабзавот маҳсулотлари кўпайтирилади.

Кўклам экин кампаниясига ҳар жиҳатдан шаймиз, азиз дўстлар. Бу йил камида 2000 тонна пахтани машиналарда териб оламиз. Ҳозирданоқ шунга тайёрлик кўряпмиз. Бошқа гапларни сизлар мусобақа шартномасини имзолаш учун колхозимизга келганларингизда ёки биз борганимизда гапириб берамиз, маслаҳатлашамиз.

Режаларимиз катта, вазифаларимиз аниқ ва масъулиятли. Шундай экан, дуч келишимиз мумкин бўлган қийинчиликларни мардонавор енгайлик, нишонга олган маррага етайлик. Келинг дўстлар, қўлни қўлга бериб, зафар байроғини ҳамкорликда янада юқори кўтарайлик!

ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ АЪЗОЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ ҚАРОРИДАН:

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан мамлакатимизда кенг авж олиб кетган социалистик мусобақага қўшилиб, Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари юбилей йилида гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш юзасидан социалистик мусобақа боғлашга чақирдилар. Бу чақириққа тўла қўшиламиз ва маъқуллаймиз. Бу мусобақа халқларимиз ўртасидаги буюк ленинча дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Ушбу қарорнинг бир нусхаси Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозга юборилсин.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг делегацияси 21-23 мартда дўстлик визити билан Москвада бўлди. Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Вальтер Ульбрихт делегацияга бошчилик қилди. Делегация составида Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Вилли Штоф, Германия Бирлашган Социалистик партияси марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ Эрих Хонеккер, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ Гюнтер Миттаг, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари ўрток Герман Аксен, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР Давлат план комиссиясининг раиси ўртоқ Герхард Шюрер, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР Ташқи ишлар министри ўртоқ Отто Винцер бор эди.

Ўртоқ В. Ульбрихт ва делегация аъзолари Москвада бўлган вақтларида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. Байбаков билан, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ М. А. Лесечко ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри ўртоқ А. А. Громико билан учрашдилар ва суҳбат қилдилар.

Суҳбатларда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси ўртоқ П. А. Абрасимов, Германия Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси ўртоқ Хорст Биттнер ҳам қатнашдилар.

Самимият, қардошларча дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбатлар давомида Совет Иттифоқида коммунизм қурилиши, Германия Демократик Республикасида социализм қурилишига доир муҳим масалалар ва КПСС билан Германия Бирлашган Социалистик партияси ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш истиқболлари муҳокама қилинди. Шу билан бирга, ҳар иккала мамлакат ўртасида экономика, фан ва техника соҳасида узоқ даврга мўлжалланган алоқаларни янада ривожлантириш ва кучайтириш масалаларига катта эътибор берилди. Ҳар иккала томон халқ хўжалигининг фан-техника тараққиётини белгилаб берадиган тармоқларини ривожлантиришда биргалашиб ҳаракат қилиш ва бу соҳадаги ишларни мувофиқлаштириб олиб бориш зарур эканлигини алоҳида таъкидлади.

Европа хавфсизлигини таъминлаш проблемалари юзасидан кенг фикрлашиб олинди. Учрашув қатнашчилари тинчлик, демократия ва социализм манфаатларини кўзлаб ва Бухарест декларацияси принципларига ҳамда Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар ташқи ишлар министрлари кенгашида ишлаб чиқилган йўлга мувофиқ суратда, Европа проблемаларини ҳал этиш учун кураш олиб боришга якдиллик билан қарор берганликларини таъкидладилар.

КПСС ва Германия Бирлашган Социалистик партиясининг раҳбарлари Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартномага тамомила мувофиқ суратда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги қардошларча дўстлик ва мустаҳкам ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Бу Шартнома халқларимизни жипслаштиришда, Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлашда муҳим роль ўйнайди.

Учрашув қатнашчилари замонамизнинг барча энг муҳим проблемалари юзасидан Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси ва Германия Бирлашган Социалистик партиясининг қарашлари тамомила бир хил эканлигини таъкидладилар. Улар Вьетнам халқининг Америка империалистлари агрессиясига қарши олиб бораётган ҳаққоний курашини бундан буён ҳам актив қўллаб-қувватлаш ва бу курашга ёрдам бериш, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги мамлакатлари, халқаро коммунистик ҳаракат ҳамда ишчилар ҳаракати бирлиги ва жипслигини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга ҳамжиҳат бўлиб интилажакларини билдирдилар.

Ўрток В. Ульбрихт Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигида КПСС Марказий Комитети делегациясини Германия Бирлашган Социалистик партиясининг яқинда ўтказиладиган VII съездига юбориш ҳақидаги таклифномасини КПСС Марказий Комитетига топширди. КПСС Марказий Комитети бу таклифномани мамнуният билан қабул қилди.

Халқ истеъмол қиладиган ва сифати яхшиланган янги моллар виставкасини партия ва ҳукумат раҳбарлари келиб кўришди

Халқ истеъмол қиладиган ва сифати яхшиланган молларни заводлар ва фабрикаларнинг коллективлари мана шу юбилей йилида ишлаб чиқаришга киришади. Шундай молларни кўрсатиш учун очилган виставкани шу йил 23 мартда Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше. Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Д. Ф. Устинов, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, М. Т. Ефремов, В. А. Кириллин, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов ўртоқлар, РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ А. М. Школьников келиб кўришди.

Виставкада газламалар, кийимлар, пойафзаллар, озиқ-овқат моллари ҳамда маданий-маиший ва рўзғор буюмларининг олти мингга яқин янги нусхалари кўргазмага қўйилган. Бу молларни СССРдаги 28 министрлик ва идоранинг корхоналари тайёрлаб берди. СССР министрлари, заводлар, фабрикаларнинг раҳбарлари ва конструкторлари виставкада изоҳ бериб туришди.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари виставкани кўздан кечираётган пайтда янги молларни тезроқ ўзлаштириш, шундай молларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш, халқ истеъмол қиладиган барча молларнинг сифати ва хилини яхшилашга министрликлар ва корхона ходимларининг эътиборини жалб қилдилар.

ХУШХАБАРЛАР

Мирзачўл механизаторлари лалми ерларда баҳори буғдой экишни тамомладилар. Планда белгиланганидан қарийб 5,5 минг гектар кўп ерга бошоқли экинлар экилди. Катта майдонларга буғдойнинг «Безостая-1» нави экилди. Бу навдан қўриқ ерларда мўл дон ҳосили олинмоқда.

●

Самарқанд областидаги хўжаликларнинг даштлардаги қўйчилик фермаларидан чорвадорларнинг дастлабки кўклам туҳфаси — аъло сифатли қоракўл тери кела бошлади. Ҳозир ҳамма районларда қўйлар қўзиламоқда. Нурота районида совлиқлардан энг кўп қўзи олинмоқда. Бу ерда ҳар тўрт совлиқдан бири 2-3 қўзи туғмоқда. Бу эса, қўшимча равишда 9 мингтадан кўпроқ қўзи олиш имконини берди.

●

Шеробод ва Жарқўрғон районларидаги хўжаликлар етилган ерларни танлаб чигит экишга киришдилар. Термиз районидаги Жданов номли ва «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг механизаторлари чигит экишни қисқа муддат — 8-10 кунда ўтказишга аҳд қилдилар. Ҳозир бу хўжаликларнинг ерлари қуёш нурида етилиб қолди.

●

Сурхондарё областидаги хўжаликлар давлатга сут сотиш биринчи квартал планини бажардилар. Тайёрлов пунктлари бу хўжаликлардан 4,6 минг тонна маҳсулот қабул қилдилар. Хоразм, Бухоро, Сирдарё, Фарғона ва Тошкент областининг чорвадорлари ҳам юбилей йили дастлабки уч ойлик топшириғини муваффақиятли адо этдилар.

Республика хўжаликлари 68,6 минг тоннадан кўп сут сотдилар. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 минг тоннадан зиёд кўпдир.

Фото лавҳалар

Бувамирза ота Темиров ҳозир 75 ёшда. У бутун умрини боғбончилик билан ўтказяпти. Шу сабабли уни Москва районидаги «Победа» колхозининг барча кишилари ҳурмат қилишади. У ҳозир ҳам боғбонлик касбини ташлагани йўқ. Колхоз боғини кенгайтириш ва мевалар хилини кўпайтириш устида ишлаяпти. Суратда: Бувамирза ота Темиров.

Коммунист Турсунхон Ҳакимова 7 йилдан буён Москва районидаги «Ленинизм» колхозида сут соғувчи бўлиб ишлаб келяпти. У йил сайин ўз қарамоғидаги 25 бош соғин сигирлардан кўплаб сут соғиб олишга эришяпти. Турсунхон юбилей йилида ҳар қачонгидан кўп сут соғиб олишни мақсад қилиб қўйди. Суратда: Турсунхон Ҳакимова.

Анна Шаравина Андижон ёғ-мой комбинатида чорак асрдан бери ишлайди. У ўз касбининг чинакам устаси. Смена топшириқларини муттасил ортиғи билан бажаради. Суратда: ўртоқ А. Шаравина.

Г. Кечкина фотолари.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ҲАСАД ҚИЛМАНГ!

Темирни занг, юракни ҳасад эзади
(МАҚОЛ).

Маҳалламизга янги қўшни кўчиб келди. Бировлар жуда хушмуомала, одамшаванда кишига ўхшайди, деб янги қўшнининг фазилатларини мақтадилар. Айрим яхшилик ёқмайдиган ҳасадгўйлар эса ҳали янги қўшнини яхши танимасаларда бўлар-бўлмас гапларни тўқий бошладилар.

— Ҳай, айланай овсин, хабарингиз бўлдими, маҳалламизга янги қўшни кўчиб келди. Катта доктор экан, хотини ҳам доктор экан, уйларини кўрсангиз оғзингиз очилиб қолади. Уй эмас, магазин деяверинг. Шкафларни айтмайсизми? Нақ ойнага ўхшаб аксингизни кўрсатади. Эркаги анча каттагина бўлса ҳам аёли ёшгина экан. Капкатта кишига хотин бўлган ёшгина аёлга уволда-а!...

Қўшнисининг «мақтови» ошиб кетаётганидан ғазабланган иккинчи қўшни сўз бошлади:

— Овсинжон, бировни яхши билмай, танимай туриб таърифини қилиш яхши эмас, уят бўлади. Кишининг ғийбатини эмас, мақтовини қилинг! Эшитмаганмисиз, халқ мақолида «ҳавас қилсанг етарсан муродга, ҳасад қилсанг қоларсан уятга» деган гапни. Ҳасад қилгандан кўра сиз ҳам бундай яхшиларга тахассуб қилиб, улардаги яхши одоб, хулқ ва одатларни болаларингизга ўргатсангиз бўлмайдими? Болаларингиз ҳам шундай яхши, ўқимишли одамларга ўхшаган хушмуомала, боодоб бўлар эди.

Ҳасадгўй овсин эса яна ўзининг гапини тасдиқлашга ўтди:

— Ҳой овсинжон эр-хотин доктор бўлгани билан шунча дунёни қаердан олади, дейсиз. Хотини қўни-қўшниларга укол қилса ҳар бир қилган уколи учун пул олармиш, эски маҳалласидаги қўни-қўшнилари айтишди. Ҳа шундай эмиш, битта ойлик билан шунча бойлик тўплаб бўладими, тўртта уй ўз ҳолига безатилган-а, ҳой-ҳой гиламларни айтмайсизми, шундоқ бутун уйни эгаллаб турибдия.

Бу гаплардан сўнг тасодифан ҳасадгўй овсин қаттиқ бетоб бўлиб қолди. Маҳалладаги кинначи кампирни чақириб кинна солдирди. Аммо, бемор яна оғирлашиб, жуда ҳолдан кетди. Шунда беморнинг овсини маҳаллага янги кўчиб келган доктор қўшниларникига кириб: «Айланай қўшни, агар вақтингиз бўлса, бемалол бўлса менинг овсиним 3-4 кундан берли касал эди. Шуни бир кўриб чиқа олмайсизми?» — деб илтимос қилди. Янги қўшни бу илтимосни бажонидил қабул қилиб, касални кўрди. Иссигини ўлчаса 39 даража экан, шприцларини олиб чиқди-да пеницилин укол қилди. Дори-дармонлар берди. Касал грипп билан оғриган экан. Бир ҳафтада ўзига келди. Янги қўшнининг хотини ҳар белгиланган соатда кечалари кириб бўлса-да, касални укол қилди. Ҳасадгўй овсин тузалиб қолган эди. Докторнинг хизматлари учун унга пул тутқазди, бу ўринсиз қилиқдан изтироб чеккан ёш доктор аёл:

— Бу ишни иккинчи такрорламанг хола, мен врачман, мен ўз бурчимни адо этдим, холос. Инсон-инсонга кунда бўлмаса-да, кунида керак бўлади. Марҳамат, бизнинг уйга кириб туринглар. Ёрдамимиз керак бўлса аямаймиз, — деб жавоб берди. Бу воқеаларнинг гувоҳи бўлган ҳасадгўй қўшнининг овсини уни уялтира бошлади.

— Ана кўрдингизми, сиз ўз қилмишингиз билан одамни уятга қолдирдингиз.

Шундай олижаноб инсонларни сиз ғийбат қилган эдингиз. Энди бу касалингизни тузатган врачларнинг одамгарчилигидан қойил қолдингизми? Эри ҳам сиз айтгандек қари эмас экан, аёлидан фақат 5-6 ёш катта экан, холос. У ёш бўлса ҳам яқинда фан доктори деган унвон олибди. Қаранг, маҳалламизга қандай яхши одамлар келишибди. Сиз бўлса шундай одамлар ҳақида ғийбат қилиб юрибсиз. Ҳали ҳам кеч эмас, бу одатингизни ташланг. Сиз ҳам қалби пок инсонлардек яшанг...

Ҳасадгўй ва ғийбатчи ўзи тайёрлаган ғийбат ботқоғига ўзи ботиб қолади, деб айтган халқимиз. Ҳасадгўй одам бировларнинг ғалабасидан хурсанд бўлиш ўрнига юраги эзилади. Нега у яхши яшамоқда деб кўра олмайди. Бу билан ҳасадгўй ўзи учун ҳам, бошқалар учун ҳам яхшилик қилмайди. Ҳасадгўй ўринсиз равишда бировларни ғийбат ботқоғига ботирмоқчи, уларни обрўсизлантирмоқчи бўлади. Аммо охирида ҳақиқат ғалаба қилиб, шарманда бўлади. Ҳасад бу нопок юракнинг кири, холос. Одатда ўзи бир ишни уддасидан чиқолмайдиган, ландавур, дангаса, ишёқмаслар, ҳасадгўй бўладилар. Ундай кишилар ўзгаларнинг бирор соҳада эришган муваффақиятларини кўра олмайдилар, уларга тахассуб қилиб, ўзлари ҳам шундай бўлишга ҳаракат қилмайдилар. Тўғрироғи ҳалол меҳнатнинг қадрига етмайдилар. Шунинг учун ҳам ҳасадгўй ҳақидаги «Темирни занг, юракни ҳасад эзади» деган халқ мақолининг айтилиши ҳаққоний ҳукм экан деган хулосага келиш мумкин. Ҳасадгўйликка ўрганган киши, айни замонда ғийбатчи ҳам бўлади. Мақталган кишини, ўша меҳнатсевар инсонни қоралаш, уни обрўсизлантириш учун пайт пойлайди. Унинг атрофида ўргимчак уясидай ғийбат тўрини тўқий бошлайди. Ҳасадгўйлар бизнинг ички душманимиз, у ишимизнинг илгари кетиши учун ғов бўлиб, ўз ичимизда бузғунчилик ишини олиб боради. Ҳасадгўй ниқобланган душман, у одамга, қўни-қўшнисига кулиб қараши, эгилиб салом бериши мумкин, аммо унинг кулгиси остида заҳари яшириниб туради. У сизга ўзини ўртоқ, дўст қилиб кўрсатишга уриниши мумкин. Баъзан у шу даражада ниқобланган бўладики, сиз уни энг яқин дўстим деб ўз сирларингизни айтасиз. Ундай қалбаки дўстларнинг тилидан бол томса-да, дилидан заҳар томади — у бутун борлиғингизни, ҳаётингизни заҳарлашга тайёр туради. Ҳа, ташқи душмандан ички душман ёмон бўлади. Бутун бир тотув оилани алғов-далғов қилиб юбориши мумкин. У ўзининг кўзга кўринмас ништарини дилингизга уради — юракни яралайди. Яна нишонга тўғри олганидан ғоятда мамнун бўлиб, сизнинг атрофингизда ўралашиб юради. Ҳасадгўйнинг ниқоби бир кунмас бир кун албатта йиртилади. Лекин у ўзининг бутун қабиҳ ниятларига етганидан кейин, қанча меҳнатсевар кишиларни ишдан қолдириб, қанча соф кўнгилларни яралаганидан кейин йиртилади.

Бизнинг фикримизча ҳар бир муассасадаги соф виждонли кишилар ўз ораларида айрим ҳасадгўй, ғийбатчи, ишёқмаслар борлигини биладилар. Улар ҳақида ўзаро фикрлашадилар-ку, аммо унга ўз ўрнида тегишинча жазосини бермайдилар. Бундан фойдаланган ҳасадгўй бир ерда сувдан қуруқ чиққач, тезда у ердан бўшаб бошқа бир коллектив ичига боради. Энди у эски ҳунарини шу янги коллективда кўрсата бошлайди. Натижада бир бемаъни ҳасадгўй бир йил ичида бир неча иш жойини кўради ва ҳамма ерда ўз заҳарини сочишга, кўпгина меҳнатсевар кишиларнинг юрагини хаста қилишга улгуради.

Модомики, шундай экан, ўша ҳасадгўй-ғийбатчининг бир ердан иккинчи ерга кўчиб юришига имкон бермаслик керак, яъни унинг ғийбатчи-ҳасадгўй эканини кўпчилик олдида юзига рўйирост айтиб, одоб бериш, буни кишилар гувоҳлигида исбот қилиш лозим. Ҳасадгўйни ҳамкасблари, ўз ўртоқлари олдида тавбасига таянтириш керак. Уни шу коллективнинг ўзида қайта тарбиялаш лозим. Ахир, бизда жамоатчилик катта куч-ку. Катта коллектив бир-икки ҳасадгўй-ғийбатчини шундай қилиб таъзирини берса, бошқалари ўйлаб иш қиладиган бўладилар. Шундай қилингандагина биз ҳасадгўйликка томон бир қадам қўйган инсонни тўғри йўлга солиб, уни нопок йўлдан қайтарган бўламиз. Ҳасадгўй-ғийбатчини бошқа коллективга бориб, у ерни ҳам алғов-далғов қилишдан сақлаб қолган бўламиз.

Кўпчилик катта куч. Экиннинг эркин ўсуви учун унинг оралардаги бегона ўтлар юлиб ташланади. Шундай экан, йўлимиздаги ғовларни ҳам илдиз олишига имкон бермай, ўз ўрнида йўлдан олиб ташлайлик! Шундагина дилимиз кўзлаган порлоқ манзилга шумғияларсиз етиб борамиз.

Н. ВАЛИЕВА,
педагогика фанлари кандидати. «Совет Ўзбекистони» ахлоқ ва одоб кенгашининг аъзоси.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

НАВҚИРОН ҚАЛБ

Иван Павлович билан танишганимга қарийиб ўн йил бўлди. Ана шу вақтдан бери қадрдонмиз. Сўнгги йилларда бирга ишладик. Биримиз штатли лавозимда, иккинчимиз жамоатчилик асосида. У олтмиш етти ёшда. Лекин жўшқин аланга билан ишлашда, олдинга қараб шаҳдам қадам ташлашда у бошқаларга ўрнак.

Баъзан ўйга толаман: ажабо, бу куч-қудратнинг боиси нимада? Саволларимга жавоб излайман. Иван Павловични яхши биладиган, у билан бирга ишлаган одамлар билан суҳбатлашаман.

— Принципиал, камчиликларга муросасиз, ажойиб ташкилотчи. Одамларнинг қалбига йўл топа билиш санъатини чуқур эгаллаган тарбиячи, — дейишади ҳамкасблари.

...У революция учқунланаётган 1900 йилда Саратов областининг Клевенка қишлоғида туғилди. Ҳунар мактабида икки йил таълим олди. Устахоналарда ишлади. Қаёққа бормасин зулм, машаққат, ҳақсизликнинг жабрини тортди. Ана шундай кунларда ҳамма ёқда «революция шарпаси» кеза бошлади. Хўжайинлар талвасага тушди. Лекин бу сўзларнинг туб маъносига тушунмаган ўспирин ҳайрон. Суриштирди, сўради, саводлироқ кишилар революциянинг ким учун фойдаси бор-у, кимга зарар келтиришини айтишди. Бас, унинг учун ана шу икки оғиз сўз кифоя эди. Қаёқда революция дейишса, ўша ёққа қараб қадам ташлади.

Қорни очлар кўп эди. Озодлик, эрк сари интилганлар биргалашиб катта кучга айланди. Партия чақириғига биноан барча ишчи-деҳқонлар революцияни ҳимоя қилишга отландилар. 1918 йилда Чапаев отряди тузилди. Чапаевчилар генерал Дутов бошчилигидаги оқ казакларга қарши курашар эди. 18 ёшли Иван Кулагин ҳам ана шу отрядларнинг бирида хизмат қиларди.

Миллионлар қатори Иван Павлович ҳам революция иши учун жон фидо қилди. Партия қаёққа юбормасин, у ишончни оқлади. Қорақалпоғистон Автоном Республикасида босмачиларга, қулоқларга қарши курашди, колхоз тузуми душманларининг додини берди. Коммунистлар, комсомолларни қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга руҳлантирди.

У 1946 йили Қашқадарё областига ишга тайинланди. Қашқадарё областида ўша вақтлар янги ташкил этилган ғаллачилик трестига раҳбарлик қилди. Сўнг қурилиш-монтаж бошқармаларининг бошлиғи, сўнг область қурилиш-ремонт трестининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1964 йилдан бери пенсионер. Лекин у тиниб-тинчимайди. Актив жамоатчи. Область халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори, шаҳар халқ контроли комитетининг жамоатчи бўлим мудири.

...13-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш-монтаж бошқармасида молиявий-иқтисодий ишлар «оқсаб» қолганлиги ҳақида сигнал тушди. Маълум бўлишича, бошқармада нарядларни расмийлаштиришда катта чалкашликка йўл қўйилган. Айрим кишилар қалбаки ҳужжат тўлдириб пул олаверган. Давлатнинг неча юз минг сўм маблағи бажарилмаган иш учун сарфлаб юборилган.

Ҳа, бу жиддий масала. Албатта бу хатонинг олдини олмоқ, энг асосийси — уни тузатмоқ керак. Бир неча жамоатчи мутахассислар, халқ контроли группасининг аъзолари, штатсиз инспекторлар кучи билан ўртоқ Кулагин раҳбарлигида ёппасига текшириш ўтказилди. Текширишда қўйилган хатолар тузатилди. Область халқ контроли комитети эса айбдорларни қаттиқ жазолади. Мана, орадан қарийиб бир йил вақт ўтди. Энди иш бошқача. Участка бошлиқлари, прораб мастерлар нарядларни тўғри тузиш ва расмийлаштиришга ўрганди. Қурилиш материаллари тежаб-тергаб сарфланмоқда.

...Мана, у эрта тонгда қадрдон шаҳри хиёбонидан шаҳдам қадам ташлаб бормоқда. Ким ўйлайди уни 67 ёшга кирган қария деб. У худди ёшлардек ҳаракатчан, ғайратли. Ажабо, ёшлик, қарилик ва етукликнинг чегараси йўқдай.

Р. УРОҚОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИНИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИНИ РЕСПУБЛИКА ОРГАНЛАРИДАН ИТТИФОҚ - РЕСПУБЛИКА ОРГАНЛАРИГА АЙЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиумининг 1967 йил 21 февралда чиқарган «СССР қурилиш министрликларини тузиш тўғрисида»ги фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги республика органларидан иттифоқ-республика органларига айлантирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 24 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. КОМИЛОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ВРАЧ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали врачлик фаолияти ва аҳоли соғлиғини сақлаш соҳасидаги алоҳида хизматлари учун тошкентдаги врачлар малакасини ошириш институти кўз касалликлари кафедрасининг мудири Муҳаммаджон **Комиловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 23 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. С. ҒАНИЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕХАНИЗАТОРИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий фаолияти ва республика қишлоқ хўжалигини механизациялашни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий тадқиқот институтининг директори Мажид Саидович **Ғаниевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик механизатори» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил 23 март.
Тошкент шаҳри.

МИРЗАЧЎЛЛИКЛАР ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА

ГУЛИСТОН, 24 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Мирзачўл партия-хўжалик активи, бинокорлари ва чўлқуварларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди ва юбилей йилида қўриқ ерликлар олдида турган вазифалар белгиланди.

Йиғилишда «Голодностепстрой» бошлиғи И. Низомов ва Мирзачўлни ўзлаштириш бошқармасининг бошлиғи Э. Исломов доклад қилдилар.

Бу йил Ўзбекистон қўриғини ўзлаштирувчилар икки юбилейни байрам қиладилар. Ўн йил муқаддам қақраб ётган даштга партия ва ҳукумат қарори билан кенг ҳужум бошланди. Ўша вақтдан буён ўтган йиллар ичида бу ерда 120 минг гектардан кўпроқ қўриқ ер ўзлаштирилди. Бу ерда пахта, сабзавот, полиз экинлари, мева, дон ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Бу ерда 14 та йирик совхоз ташкил қилинди, ярим миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жойлар, ўнлаб болалар муассасалари, маданий ва маиший муассасалар, қурилиш ва пахта тозалаш саноатининг корхоналари қурилди.

Мирзачўлликлар қурилиш-монтаж ишлари планини 20 декабргача бажаришга ва суғориладиган янги ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш йиллик топшириғини юбилей арафасида бажариб қўйишга қарор қилдилар. Қўриқ ерлардаги совхозларда беш йилликнинг биринчи йилидагига нисбатан қарийб 20 минг тонна кўп «оқ олтин» етиштириш, ҳосилнинг 70 процентини машинада териб олиш кўзда тутилади. Давлатга қарийб 5 минг тонна сабзавот, 11 минг тонна полиз маҳсулотлари, кўпгина дон ва картошка топширилади.

Мирзачўлнинг ҳали обод қилинмаган массивларида ҳам катта-катта ишлар авж олдириб юборилади. Бу ерда 1200 километр узунлигидаги ирригация зовурлари қуриш, ўнлаб мелиорация қудуқларини пармалаш, 250 километр узунликда коллектор шохобчаси қазиш планлаштирилмоқда.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қатнашдилар.

* * *

Ш. Р. Рашидов партия-хўжалик активи йиғилишида Мирзачўлнинг илғор бинокорлари ва чўлқуварларидан 300 дан кўпроқ кишига ҳукумат мукофотларини топширди. Бу илғорлар ана шу мукофотларга сув хўжалиги қурилиши ва қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасидаги юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари учун сазовор бўлган эдилар. «Электромонтаж» автопогрузка бошқармасининг машинисти Т. Болтабоев билан «Дренажстрой» тресги экскаваторининг старший машинисти В. М. Саутовга Ленин ордени, «Ўроқ ва Болға» олтин медали ҳамда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш тўғрисидаги ёрлиқлар топширилди.

(ЎзТАГ).

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Газетамизда Россия Федерацияси ҳафталиги

ҚУДРАТЛИ ИРМОҚЛАР

РУС ВА ЎЗБЕК ХАЛҚЛАРИ БУЮК ДЎСТЛИГИ ТАРИХИДАН

Революциягача бўлган Туркистон «халқлар турмаси» Россия империясининг энг чет ва қолоқ ўлкаларидан бири эди. Маҳаллий халқларнинг талаб ва эҳтиёжларини менсимаслик, уларнинг миллий ғурурини оёқ ости қилиш — чоризм мустамлакачилик сиёсатининг асосий белгиларидан бири. Рус буржуазияси маҳаллий элатлар ўртасида атайлаб зиддиятларни кучайтирар, қадимги Рим истилочи ва золимлари айтганидек, «ажратиб ташла-ю, ҳокимлик қил» деган шиор билан иш кўрарди. В. И. Ленининг таъбири билан айтганда, Туркистон «ҳақиқий типдаги мустамлака»га айланиб қолган эди.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, буларнинг ҳаммаси масаланинг фақат бир томони. Туркистоннинг Россияга қўшилиши (XIX асрнинг 60-70 йиллари) империяда революцион-демократик ҳаракатларнинг кучайган, тараққийпарвар, ҳур фикрли илғор рус зиёлилари мавқеининг анчагина ўсган даврига тўғри келди. Россиядан Туркистонга фақат подшо генераллари ва амалдорларигина, осонгина бойлик тўплашни кўзлаган ёвуз ва маккор капиталистларгина келиб қолмай, балки ажойиб рус кишилари, илғор интеллигенция вакиллари ҳам келган эдилар. Туркистонда ўз ишига садоқат билан қараган, беғараз фикрли жуда кўп рус олимлари, врачлари, ўқитувчилари, агрономлари ва бошқа касб эгалари яшадилар, хизмат қилдилар. Ана шу илғор рус кишилари оғир меҳнатда эзилаётган, адолатсизликдан жабр чекаётган, дин исканжасига тушиб қоронғиликда яшаб келаётган маҳаллий омманинг азобларини чуқур ҳис қилардилар, уларга ҳамдард бўлардилар.

Туркистоннинг тарихи ва табиатини ўрганиш ишига рус олимлари улкан ҳисса қўшдилар. Зоологлардан Н. А. Северцов ва В. Ф. Ошанин, ботаник А. П. Федченко, геолог И. В. Мушкетов, географ П. П. Семенов-Тянь-шанский, шарқшунос В. В. Бартольд ва бошқа жуда кўп олимлар яратган асарлар бутун дунёга танилди. Кўпгина рус олимлари маҳаллий фан намоёндалари билан дўстлашиб олдилар. Атоқли рус шарқшуноси А. Н. Самойловичнинг ўзбек шоири Фурқат билан, рус газета ва журналларини канда қилмай ўқиб борадиган хивалик тарихчи Баёний билан, машҳур ўзбек педагоги Саид Расул Азиз билан дўстона муносабатда бўлгани бунинг яққол мисолидир.

Ўрта Осиё халқлари тарихини чуқур ўрганган билимдонлар — Мирза Бухорий, Абу Саид Махсум, Абдар-Раҳмон, Акрам Асқаров, Шоҳимардон Иброҳимов кабилар ҳам бевосита рус олимлари таъсири ва ёрдамида етишиб чиқдилар. Туркистоннинг атоқли тадқиқотчиларидан бири, биринчи рус-ўзбек мактабининг биринчи ўқитувчиси В. П. Наливкин ўз рафиқаси билан Наманган яқинидаги Нанай қишлоғида етти йил яшаб, у ердаги ўзбек ва тожикларга маърифат тарқатди.

Рус тили курсларида, рус бошланғич ва ўрта мактабларида ҳамда Тошкент ўқитувчилар семинариясида тарбияланганлар орасидан кейинчалик йирик фан ва маданият арбоблари етишиб чиқди. Педагоглардан Қосим Исмоилов, Раим Худойберганов, медицина ходимларидан ҳозирги фан докторлари ва профессорлар Зулфия Умидова, Акбар Асқаров, атоқли олимлардан Қори-Ниёзий, К. К. Юдахин, инқилоб куйчиларидан Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Сакен Сайфуллин сингари кишилар бутун умрлари бўйи ўзларининг биринчи рус муаллимларидан беҳад миннатдор бўлсалар керак.

Чимкентда биринчи рус-тузем мактабини очган ва унда дарс берган, Қўқон шаҳар ўқув юртини очишда жон куйдирган Сатторхон Абдуғаффоровнинг дунёқараши ҳам бевосита рус зиёлиларининг таъсири билан шаклланди. Сатторхон 1876 йилда Петербургда бўлган шарқшуносларнинг III Халқаро конгрессида қатнашган эди. У бу конгрессда нутқ сўзлаб, Туркистоннинг Россияга қўшилиши ерли халқларнинг Европа маданиятидан ажралиб қолишига бундан буён чек қўйишини, халқлар бир-бирлари билан дўст-иноқ бўлиб яшашлари лозимлигини таъкидлаб ўтди.

Ўз даврининг илғор ижтимоий-фалсафий фикрларини ўзида мужассамлаштирган атоқли шахслар — Аҳмад Дониш, Зокиржон Ҳолмуҳаммад ўғли Фурқат, Муҳаммад Аминхўжа Муқимий, Абдулла Солиҳ (Завқий)ларнинг ижоди ҳам тараққийпарвар рус маданияти кўмаги остида шаклланди.

Давр ўз ишини қилди. Миллий камситиш ва ишончсизлик авж олдирилган Туркистон ўлкасида икки халкнинг буюк дўстлиги равнақ топа бошлади.

1905 — 1907 йиллардаги рус революциясининг довруғи Туркистонда ҳам кенг тарқалди. Ана шундан кейин маҳаллий халқлар билан рус халқининг яқинлашуви янада тезлашди. Бу пайтда ўлкада бир қанча фабрика-завод ва темир йўл корхоналари мавжуд бўлиб, уларда бир неча ўн минглаб ишчилар тер тўкаётган эдилар. Бу ишчиларнинг кўпчилигини ўзбеклар, қозоқлар, шунингдек форс ва афғонлар ташкил этар эдилар. Уларнинг орасидаги ихтисосли ишчилар эса асосан руслар эди. Революция пайтида бу ердаги ишчилар ҳаракати эндигина атак-чечак қилиб келаётган бўлса ҳам, лекин аввалги қовушмаган тўлқинлар ўрнини энди ташкилий чиқишлар, стачка, забастовка, намойишлар эгаллай бошлади. Рус социал-демократларининг йўлбошчилигида маҳаллий халқ пролетариати ҳам золимларга қарши курашга отландилар. Рус большевиклари В. В. Биховский, В. Т. Корнюшин, М. В. Морозов, А. В. Худаш ва уларнинг сафдошлари озодлик ҳақидаги ғояларни кенг халқ ўртасида ёйбошладилар.

1905 йилда забастовка кўтарганлар орасида Самарқанд чой қадоқлаш ва бошқа корхоналарда ишлаётган ўзбекларни ҳам учратамиз. Подшо полициясм ва жандармериясининг маҳфий ахборотларида революцион ҳаракатга қатнашган рус кишилари билан бир қаторда ўзбек, тожик, туркман фарзандларининг ҳам номлари келтириладиган бўлди. «Қамоқхонада ўтирган ўзбек Султонхўжа, — деб ахборот берган эди Тошкентнинг эски шаҳар қисми полициячиси Караульщиков, — городовойга ўзининг (сиёсий) партияга мансуб эканлигини, унга руслар ёрдам бераётганини... ёлғиз эмаслиги ва камбағал халқ учун курашаётганлар бошқа шаҳарларда ҳам борлигини айтди». Полициячи ўз ахборотини қуйидагича давом эттирган. «Султонхўжа (Қосимхўжаев)нинг халқ олдидаги ва полиция бошқармасидаги ҳатти-ҳаракатлари уни ташвиқотчиликка тайёрлаган ўта сўл партияга қарашли қандайдир рус кишисининг таъсиридан келиб чиққан, деб ҳисоблайман».

Рус социал-демократлари билан яқин алоқада бўлган ўзбеклардан Маъдихўжа Харунхожиев эса 1906 йилнинг сентябрида Жомий масжидида бўлаётган шаҳар думаси сайловчиларининг мажлисига бир амаллаб кириб, у ерда қўрқмай гапириб, меҳнаткашларга дума керак эмас, чунки «у ерга халқ учун қайғурмайдиган бойларгина киради» ва улар «ҳамма нарсага» солинадиган солиқлари билан тинкани қуритадилар, деди.

Хўжанд уезд бошлиғи эса 1905 йилнинг декабрида «Маҳаллий аҳоли Россияда бўлган бўроннинг таъсирига эргашяпти» деб ахборот берган эди.

1906 йилда Туркистон большевиклари қабул қилган ҳитобномада қуйидаги жўшқин жумлалар бор: «Биз Россияда яшаётган ҳамма халқлар пролетарларининг ўз хоҳиши билан бирлашиши тарафдоримиз... Ишчилар синфи миллатларнинг тенг ҳуқуқли бўлишини талаб қилади».

... Рус халқи билан Туркистон халқлари ўртасидаги буюк дўстлик ана шу тарихий ирмоқлар натижасида рўёбга чиққан эди. Албатта, булар дастлабки ирмоқлар, энг биринчи ҳаракатлар эди, холос. Маҳаллий халқлар билан рус халқининг илғор кишилари мустамлакачилик шароитида ҳам бир-бирларига анча яқинлашиб қолган бўлсалар-да, лекин кенг халқ оммаси ҳақида бу гапни айтиб бўлмас эди.

Фақат Улуғ Октябрь социалистик революциясигина халқлар ҳаётида, миллий масала хусусида катта бурилиш ясади, эксплуататорлик тузумини йўқ қилди, халқлар ўртасида қардошларча ҳамкорлик, дўстлик ўрнатди.

Б. ЛУНИН,
тарих фанлари доктори.

ШУКРУЛЛО.

СЕВГИМ СИРИ

ПОЭМАДАН ПАРЧА

. . . .

Бирданига тўхтади поезд.
(Баландликда кичик бир
разъезд)

. . . .

Нурга чўмган Сибирь ҳаммаси,
Кўринарди шу ердан ёрқин.

. . . .

Йўл сўрадим қиздан.
— Йўл узоқ.
Урмонзорда адашма, сўқмоқ!..—
Шу сўзида «истасанг туна,
Рус уйининг эшиги очиқ.
Кимлигингни биламан, жўра,
Ватандошлик жондан ҳам
ортиқ...»

. . . .

Унга қараб қувноқ ёшлигим,
Хушчақчақ тонг ва гўзал баҳор,
Пушкин шеърин ёд олганлигим
Хаёлимда мавж урди такрор.
Мен шуларни эслаган маҳал
Гўзалликнинг сирин қилдим
ҳал:
Рус кишисин шу фазилати,
Инсон учун вафодорлиги,
Муҳаббатда бир гўзал эмас,
Жанг, меҳнатда мададкорлиги,
Уйғотганди қалбимда севги.
Мафтун қилиб минг гўзал каби.
Бундан ортиқ гўзаллик борми?
Гўзал эди унинг соф қалби.

● ● ● ● ●

Суратда Москвалик бинокорлар қурган уй-жой бинолари.
И. Глауберзон фотоси.

САБЗАВОТЧИЛАР, ЕНГ ШИМАРИНГ!

Эртаги сабзавот ва картошка экишнинг энг қулай фурсатлари бошланди. Ишнинг кўзини билган миришкор деҳқонлар кўклам экишига олдиндан пухта ҳозирлик кўрганлари туфайли эртаги сабзавот уруғларини ерга қадай бошладилар. Сариосиё районидаги колхоз ва совхозлар сабзавот экиладиган майдонларни ўз вақтида озиқлантириб ва бороналаб қўйган эдилар. Ҳозир улар Сурхон водийсида биринчи бўлиб картошка экишни бошлаб юбордилар. Бу йил район хўжаликлари 88 гектар унумдор ерда эртаги картошка етиштиришга қарор қилдилар.

Бу райондаги «Партия XXIII съезди» колхозининг аъзолари 4 гектар ерда эртаги картошка етиштирадилар. Улар яхши тайёрланган ва ўғитланган майдонлардан 3,5 гектар ерга эртаги картошка экиб қўйдилар. Дастлаб экилган майдонларда ўсимлик униб чиқа бошлади. Калинин номли колхоз сабзавоткорлари ҳам картошка экишни қизғин давом эттиряптилар.

Афсуски, областдаги кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бу муҳим ишга бефарқ қарамоқдалар. Шунинг учун ҳам эртаги сабзавот ва картошка экишга ҳозирлик кўриш ишларида ўтган йилдаги хатолар такрорланмоқда. Колхоз ва совхозларда сабзавот ва картошка экилиши лозим бўлган 723 гектар ернинг 250 гектарига уруғ ташланди, холос. Шу жумладан 511 гектар ўрнига атиги 141 гектар картошка экилди. Эртаги пиёз, редиска, карам, помидор ва бошқа сабзавот экинлари экиш ишлари ҳам суст боряпти.

Бойсун районидаги совхозларнинг бирортаси ҳам шу кунгача сабзавот, картошка экишга киришганлари йўқ. Бу хўжаликларда ҳатто пиёз ва сабзи экиш унутиб қўйилган. Шеробод районида эса аҳвол бундан ҳам ташвишли. Бу ердаги колхоз ва совхозлар планидаги 136 гектар ўрнига энди 16 гектар майдонга сабзавот экдилар. Шўрчи районида сабзавот ва картошка экишга ажратилган 85 гектар майдондан 60 гектарига ҳанузгача қўл урилгани йўқ.

Хўш, аҳволнинг бу қадар ачинарли бўлишига сабаб нима? Аввало, шуни айтиш керакки, кўпчилик колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ўтган йилдаги хатоларни такрорлаб, картошка ва сабзавот экиш учун яроқсиз, ташландиқ ерларни ажратиб бермоқдалар. Бунинг устига сабзавотчи бригадалар ишчи кучлари ва механизмлар билан етарли даражада таъмин этилмаяпти. Сабзавот экинлари етиштиришда агротехника ва фан ютуқларини кенг жорий этиш унутиб қўйилмоқда.

Денов районидаги «Социализм», «Қизил октябрь», Термиз районидаги Куйбишев номли, «Қизил юлдуз» ва Карл Маркс номли колхозларнинг раҳбарлари ҳанузгача «уруғлик йўқ» баҳонаси билан сабзавот экишни пайсалга солиб келмоқдалар. Аслида эса «Сортсемовош» ларёкларида сабзавот уруғлари тўлиб-тошиб ётибди.

Эртаги сабзавот ва картошка экишни кечиктиришга ҳеч қандай асос йўқ. Юбилей йилида сабзавот маҳсулотларини икки баравар ошириш мажбуриятини олган сурхондарёлик сабзавоткорлар ғанимат фурсатларни қўлдан бой бермай енгни шимариб ишлашлари керак.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Баҳорги дарахт кўчати ўтқазиш топшириғи қандай бажарилаётганлиги тўғрисида МАЪЛУМОТ

(топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

1. Фарғона области	89,3	7. Хоразм области	42,5
2. Бухоро области	71,0	8. Сурхондарё области	37,9
3. Сирдарё области	58,1	9. Андижон области	28,6
4. Тошкент шаҳри	51,4	10. Тошкент области	25,1
5. Самарқанд области	45,0	11. Қорақалпоғистон АССР	0,7
6. Қашқадарё области	44,7	Жами республика бўйича	44,8

МИНИСТРЛИКЛАР ВА ИДОРАЛАР БЎЙИЧА

1. Маориф министрлиги	68,2	9. Соғлиқни сақлаш министрлиги	31,0
2. Голодностепстрой	55,8	10. Озиқ-овқат саноати министрлиги	22,6
3. Урмон хўжалиги давлат комитети	51,0	Жами	44,8
4. Коммунал хўжалик министрлиги	45,2		
5. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	43,4		
6. Урта Осиё темир йўл бошқармаси	42,7		
7. Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги	41,2		
8. Қишлоқ хўжалик министрлиги	40,2		

20 мартда республикада 13 миллион тупдан кўпроқ мевали дарахт кўчати, 10 миллион тўпга яқин тут кўчати экилди. 1305 гектар янги боғлар, 575 гектар токзорлар ва 1260 гектар тутзорлар барпо этилди.

Ҳиндистоннинг марҳум давлат арбоби Лаъл Баҳодир Шастри хотирасига Тошкентда ўрнатиладиган ёдгорлик лойиҳаси учун Бутуниттифоқ конкурси тугади. Яқинда Тошкентда конкурс жюрисининг якунловчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда «Рамаяна», «Тошкент» ва «1333» девизлари билан юборилган уч лойиҳа энг яхши деб топилди. Бу лойиҳалар тошкентлик архитектор ва ҳайкалтарошлар томонидан яратилган.

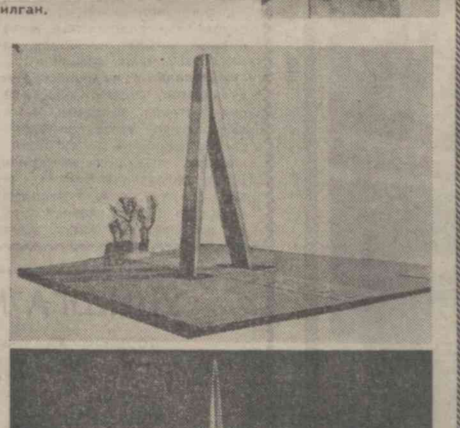

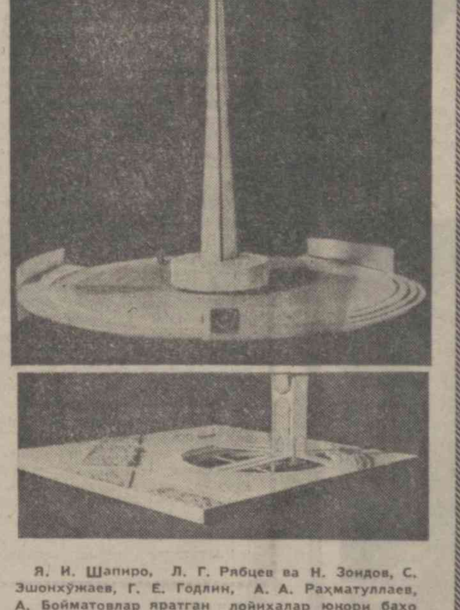

Я. И. Шапиро, Л. Г. Рябцев ва Н. Зондов, С. Эшонхўжаев, Г. Е. Годлин, А. А. Раҳматуллаев, А. Бойматовлар яратган лойиҳалар юқори баҳо олди.

Суратларда ана шу ёдгорлик лойиҳаларини кўриб турибсиз.

В. Кожевников фотолари,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

БУЮК НАВОИЙГА БАҒИШЛАНАДИ

Алишер Навоий номидаги Узбекистон ССР Катта академик театри ўз спектаклини буюк ўзбек шоири туғилган куннинг 525 йиллигига бағишлаган биринчи театр бўлди. Р. Глиэр ва Т. Содиқовнинг «Лайли ва Мажнун» операси яна театр саҳнасида қўйилмоқда. Шунинг учун опера яна қўйилмоқда деймизки, у биринчи марта 1940 йил 17 июлда театр саҳнасида пайдо бўлган эди. Операнинг либреттосини талантли шоир ва драматург Хуршид Алишер Навоий достони асосида ёзган. Спектакль қарийб 20 йил давомида саҳнадан тушмади. Феодализм жамиятидаги жабр-зулм билан тўқнашувда ҳалок бўлган Лайли ва Мажнун фожиали муҳаббтининг тарихини музика билан гавдалантирган бу асарни 130 минг томошабин кўрди ва тинглади.

Ҳозир қўйилган «Лайли ва Мажнун» операсининг янги постановкаси одамларга Алишер Навоийнинг ажойиб асарларидан бирини яна ҳикоя қилиб беради.

Шу кунларда Навоий туғилган куннинг 525 йиллигига бағишланган янги спектаклларни республикадаги бошқа театрлар ҳам кўрсатишга тайёрламоқдалар. Булар орасида Муқимий номидаги республика музикали драма ва комедия театри ҳам бор. Яқин вақт ичида театр томошабинларни «Фарҳод ва Ширин» премьерасини кўришга таклиф этади. Ҳамза номидаги академик театр эса, ёзувчилардан Уйғун билан И. Султонов ёзган «Алишер Навоий» пьесасини саҳнага қўяди.

(ЎзТАГ).

ОСИЁ ВА АФРИКА ЁЗУВЧИЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Саодат Ҳасан Минто (1912—1955) урду тилида ижод этган забардаст ҳикоянавис. Унинг ҳикояларида Ҳиндистон ва Покистон халқларининг ҳаёти ва кураши ёрқин акс эттирилган. Жуда кўп ҳикоялар муаллифи С. Ҳ. Минто адабиётнинг абадий мавзуи ишқ-муҳаббат бобида ҳам муваффақият билан қалам тебратган санъаткордир. Қуйида сиз унинг шу мавзуда ёзилган «Шўшу» ҳикоясини ўқийсиз.

Саодат Ҳасан МИНТО

ШЎШУ

ҲИКОЯ

Уйимизга қўш келин тушмоқда. Иккала акам ҳам ўзларининг ойдай қайлиқларини никоҳлаб олиб келишмоқда.

... Кечаси соат ўн бирларда иккита тахтиравонда келинойиларим келди. Тахтиравонлар тор кўчага кириши билан шундай шовқин-сурон кўтарилдики, худди қиёмат қойим бўлди дейсиз. Лекин манзара жуда чиройли эди: тор кўчамизнинг шўху шанг қизлари очилиб-сочилиб кўчага чиқишгану, ранго-ранг капалаклар учгандай жилва билан уён-буён юришибди. Шоҳи сорийларнинг шалдираши, оҳори тўкилмаган кийимларнинг ғачир-ғучури, билакузукларнинг жаранг-журинги чор атрофни тутиб кетди. Гўё тор кўчанинг тош саҳнига раънолик ва барчолик афсунгор қаламм билан ўзининг жозибадор тасвирини чизмоқда эди.

Аббос менинг олдимда турибди. Теварак атрофимизда қиз-жувонлар. Дафъатан Аббос тор кўчанинг муюлишига қараб, мендан сўрайди:

— Шўшу қаерда экан?

— Билмасам, — унинг саволига жавоб беришга вақтим йўқ эди.

Нозанинлар ўртасида турибман, дам унисига қарайман, дам бунисига. Шу топда мен худди гулзор устида учиб юрган ва қайси гулга қўнсам экан, деб ҳайрон бўлиб қолган катта қора арига ўхшаб қолгандим.

— У келмади-ку, — деди Аббос йиғламоқдан бери бўлиб.

— Нима бўлди экан... ҳамма шу ердаку...

Бир неча қадам юрганимизни биламан, Аббос изтиробли овоз билан яна деди:

— Шўшу халиям келмади-я...

— Хўш, нима қилай, мен синдим деб қўя қолинг бўлмаса, — дедим мен. Бизлар битта-битта қадам ташлаб тор кўчадан чиқдик ва бозорга қараб йўл олдик. Муюлишда Рам Бхарусэ понворийнинг[1] дўкони турибди. Очиқ дўкондаги чироғ тагида Рам Бхарусэ мудраб ўтирибди. У бизга иккита пон ўраб берди. Аббос иккаламиз бозордаги курсиларга ўтириб гапга тушиб кетдик. Бизлар кўп замонлардан бери Ҳиндистонда эркаклар билан аёлларни бир-биридан ажратиб турган ғов ҳақида анчагача суҳбатлашиб ўтирдик. Соат бир бўлганда Аббос хомуза тортиб ўрнидан турдида: «Оғайни, уйқум келяпти...» деди.

— Шу бугун Шўшуни кўра олмаганим учун армонда кетяпман. Рост айтяпман, Амин, ўша қиз... ўзим-ку уни яхши билмайман, шундоқ бўлгандан кейин сизга нимасини айтай?

Иккаламиз ҳам уй-уйимизга жўнадик. Йўлда кета туриб мен ўйлай бошладим. Бу Шўшу дегани ўзи қанақа қиз эканки, Аббоснинг оғзидан ҳеч тушмайди. Аббос ҳақида зўр ишонч билан шуни айтишим мумкинки, у ниҳоят юксак дидли одам. Унга нима бало бўлди?.. Шўшу..., Шўшу... ия, бу ўзи нима гап? Икки-уч мартаба унинг номини такрорладиму гўё ялпиз доналарини шимаётгандай бўлдим...

«Шўшу» деганда банжунинг* ларзага келган торларидан чор атрофга ажиб бир наво таралгандай бўлди. Қани, яна бир марта «Шўшу» деб кўринг-чи, «Шўшу» деганда гўё бир сознинг таранг торларига камонча тортилгандай жозибадор куй янграб кетади.

Шўшу аслида «Сушила» деган номнинг эркалатиб айтиладиган, ўзгарган шакли, лекин шунга қарамасдан унда нақадар мулойимлик, мусиқийлик бор. Сушила... Шўшу... Шўшу... Сушила... ғалати. «Сушила» деб юз айтинг, минг айтинг, бари бир унда «Шўшу» сўзидаги каби мусиқийлик йўқ.

Сушила ўн беш-ўн олти ёшлардаги оддий бир қизча. У қўшни уйда яшайди. Бу ёшда ўз тенги оддий йигитларнинг юрагини жазиллата оладиган ҳамма фазилатлар унда муҳайё эди. Лекин Аббоснинг назарида бу фазилатларнинг унчалик қиймати йўқ. Аббос ғир-ғир шаббодага ҳам юраги тераккнинг баргидай титрайдиган оддий йигитлардан эмас. Худо билади, Аббос унинг қайси адоси-ю, қайси ишва-нозига бунчалик мафтун, бунга ҳеч ақлим етмай турибди. Мен Сушиланинг сиймоси ва соҳиралиги ҳақида ҳеч фикр юргизган эмасман. Лекин ким билади дейсиз, ўша куни унга хаёлим кетиб қолди. Дам-бадам у кўз ўнгимда намоён бўларди. Ҳар гал уни эслаадим дегунча, Сушила бир четда қолиб кетарди-ю, унинг кичрайтирилган исми «Шўшу»нинг мусиқавийлигига маҳлиё бўлиб қолардим...

Мен хаёл дарёсига шундай ғарқ бўлган эдимки, тор кўчанинг муюлишига келганлигимни ҳам билмай қолибман. Уйимга кирдим. Қуйилиб уйқум келяпти. Соатга қарадим. Унинг кичик мили икки рақами олдига келиб қолибди.

Мен тунлик кийимни кийиб, яшил чироқни ёқдим ва ўринга ётдим. Қовоқларим оғирлашиб, кўзларим юмила бошлади, гўё тогдек уюб ташланган чувилган пахтанинг устида ўтирибману, секин-аста унинг ичига ботиб кетяпман. Шу пайт қулоғимга бировнинг ғўнғир-ғўнғир овози эшитилди-ю, кўзим очилиб кетди. Ўрнимдан турдим-да, эшикка қулоғимни тираб тинглай бошладим:

— Мошо оллоҳ, икки келин ҳам биридан чиройли, иккаласи ҳам ой деса ой, кун деса кун.

Афтидан, қизлар ўзаро гаплашяпти. Уларнинг гаплари мена жуда қизиқтириб қўйди. Гўё бутун вужудим қулоқ бўлди:

— Чўғдай қизил сорий Наргисга бирам ярашибдики, худди қуйиб қўйгандек.

— Шўрлик шундай уялиб кетдики, бошини ҳам кўтара олмай қолди-я.

— Эви биланда, тонггача уялади, бугун тунда...

— Е, раббий... Ўзинг нималар деяпсан, Шўшу?!

Шундан кейин ечилаётган кийимларнинг шитир-шитири эшитилди. Юрагим жиз этиб, баданим жимирлаб кетди: — Шўшу?! — демак уларнинг бири Шўшу экан!!!

Қизиқишим борган сари кучайди. Зора эшикдан бирор тешик топилса-ю, уларнинг гапини эшитиб, дийдорларини ҳам кўрсам. Мен эшикнинг ёриқ жойини қидира бошладим. Эшикнинг пастидан бир кўз чиқиб қолди. Тиззамни ерга тираб, тешикдан қарай бошладим. Шўшу гиламда ўтирибди. Унинг ёнида Иффат тирсакларига суяниб ёстиққа ёнбошлаган... Суҳбат давом этади.

— Қарагин, менинг юрагим қинидан чиқиб кетай, чиқиб кетай, дейди! — деб Иффат Сушиланинг қўлини олди ва уни сийнасига, юрагининг устига қўйди. — Нега энди?

Шўшу Иффатнинг юрак уришини тинглади ва сирли оҳангда деди:

— Биласанми, дилинг нима деяпти?

— Билмасам, нима дейди?

— «Иффат бону Ғазнавий келин бўлмоқчи!» деяпти дилинг...

— Бор нари тур, сени қара-ю, уялмайсанми шундай дегани. Иффат табассум қилди ва сал сурилди. Туриб ўтирдида Сушиладан сўради.

— Қани айтчи, Шўшу, сен қандай одамга турмушга чиқмоқчисан? Худо ҳаққи, тўғрисини гапир, кўрасан агар ёлғон гапирсанг!

— Нега энди мен айтарканман? — деди Сушила шитоб билан бошини силкитиб. Шу пайтгача унинг юзи панада эди, энди у яққол кўринди. Мен унга зеҳн солиб қарадим: у беҳад гўзал эди. Кўзлари мастона, қирмизи лаблари бирам ўзига ярашиқли. Сочининг бир неча саркаш толаси нур қўйнида тебраниб, жилоланиб турибди. Буғдойранг рухсорлари гул-гул яшнаган, сорийсининг бир учи кўксида, сийналари оҳиста титраб турибди. Кенг пешанасининг қоқ ўртасига қўйилган қирмизи хол ўзига хўп ярашган.

— Азбаройи худо, айта қол, энди! — деб уни қўярда қўймади Иффат.

— Олдин сен айтгин, — деди Шўшу.

— Ҳа, майли, лекин зинҳор бировга айта кўрма, — деди-ю Иффат уялиб юзини беркитди. — Мен шундай йигитга турмушга чиқишни истайманки, мен истайманки... шундай... шундай...

— Ҳа, айта қол энди, намунча чўзмасанг, — қистарди Шўшу.

Иффат пешанасига тушган бир тутам сочини қўли билан олиб юқорига тараб қўйди ва давом этди:

— Мен шундай йигитга турмушга чиқмоқчиманки, новча бўйли, қадди-қомати катта акамникидай келишган, ўзи Англияда ўқиб келгану инглизчани шариллатиб гапирадиган бўлсин. Яча оппоқ ва нафис йигит бўлсин, автомобиль ҳайдашни билсин, бадминтон ўйнашни ҳам қойил қилсин.

— Илойим, парвардигор сенга худди ўзинг сўрагандай йигитни ато қилсин! — Сушиланинг чеҳраси ғоят жиддий ва овози худди ибодатхонада тангрига сиғинаётган одамникидай тантанавор эди.

— Энди сен айта қол, азизим, мен дилимдаги бор гапни айтиб бердим — деди Иффат Сушилага тик боқиб.

— Эшитиб нима ҳам қиларднинг?.. — маюс жавоб берди Шўшу — менинг ўйлаганларим ҳечам сеникига ўхшамайди.

— Ўхшайдими, ўхшамайдими, мен билмайман. Бари бир айтиб бермагунингча қўймайман.

— Мен, — деб Сушила шипга қаради ва бирпас жим тургандан кейин яна сўзлай бошлади. — Менинг орзуларим... Мен ўйлайманки... Қани энди инсоннинг ҳамма истаги рўёбга чиқавеоса, жуда яхши бўларди-да! Лекин унда ҳаётнинг ҳам ҳеч қизиғи қолмайди-ку?! Ҳозир биз қандай яшаётган бўлсак, бундан кейин ҳам ўшандай яшаганимиз маъқул. Биламан, менинг тилаганларим рўёбга чиқмайди, майли, ахир дилда тилак қолади-ку! Яшаш учун шунинг ўзи кифоя эмасми?!

Шўшу қаттиқ ҳаяжондан ўзини тия олмасди.

— Мен шундай йигитни ўзимнинг ҳаёт йўлдошим қилиб олмоқчиманки, у фақат ёш жиҳатдангина эмас, балки унинг дили ҳам, ақли ҳам, қўйингчи, у ҳар томонлама ёш бўлсин! У аввало шоир бўлиши керак. Ҳуснининг ҳеч қандай аҳамияти йўқ. Менга шундай шоир йигит керакки, у менга ошиқу бекарор бўлиб, унинг бутун вужуди муҳаббатга айланиб кетсин, менинг ҳар бир сўзим, ҳар бир хатти-ҳаракатим унга чиройли бўлиб кўринсин. Унинг ҳар шеърида менинг, фақатгина менинг тасвирим бўлсин. Унинг бу фидоийлиги ва шайдойилиги учун мен унга шундай нарсани инъом қилайки, бундай армуғонни то шу кунгача ҳеч қандай қиз эркак зотига ҳадя қилган бўлмасин!!

У жим бўлди. Иффат ҳайрат билан унинг оғзига қараб қолганди, Сушиланинг нима демоқчи бўлганлигини у тушунмаган эди. Бу нарса шундоқ унинг чеҳрасида акс этиб турибди. Мен ҳам ҳайратдан қотиб қолдим: наҳотки ўн беш-ўн олти ёшли ушоққина қизнинг сийнасида шундай хаёллар мавж урса?! Унинг ҳар бир сўзи қулоғим остида янграб турибди.

— Агар шу топда у менга кўринса эди — деб Сушила олға юриб Иффатнинг юзини икки қўли билан ушлади. — Мен унинг лабларидан шундай бўса олардимки, лабларини куйдириб юборардим, шу топда лабларимда бўса олиш истаги ўт олиб ётибди...

Шундай деди-ю Шўшу Иффатнинг ҳайратдан очилиб қолган лабларига лабини босди ва ғалай вақт лабини шундай пайваст қилиб турди.

— Кел энди, ухлайчик — деди Иффат астагина.

Шундан кейин ечилиб ерга тушаётган кийимларнинг шитир-шитири эшитилди. Мен таг-туби йўқ хаёл денгизига шўнғидим.

Буғдойранг жажжи қўғирчоқдай ушоқ қизчанинг жажжи кўксида қандай улкан, ажойиб ва ғаройиб хаёллар мавж урмоқда. Бу қизча ўз севгилисига бермоқчи бўлган ва неча замонлардан бери асраб юрган, ҳали бирор қиз ёки жувон эркак зотига бермаган у қандай армуғон экан?

Мен ҳамон тешикдан қараб турибман. Шўшу билан Иффат ноз уйқуга кетишган. Шўшунинг юзига тушган сочлари нафас олишидан сал-пал титраб турибди. У қиз шундай покиза эдики, асти қўяверинг. Дарҳақиқат, бундай қизнинг шарафига шеър ёзса арзийди! Лекин Аббос шоир эмас эди-ку, а?..

Урду тилидан З. АШУРБОЕВ таржимаси.

[1] Понворий — пон сотувчи.

* Дунё музика маданиятида кенг тарқалган чертма соз. Ҳиндистонда маҳаллий талаффузга биноан банжу дейилади.

Турли мамлакатларда

АПАРТЕИД ВА МУСТАМЛАКАЧИЛИК ҚОРАЛАНДИ

ЖЕНЕВА. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи комиссияси қабул қилган резолюцияда барча турлардаги ва кўринишлардаги қулдорлик ва қул савдоси, шунингдек қулдорликка ўхшаш апартеид ва мустамлакачилик практикаси ва аспектлари қораланади, дейилади.

Барча турлардаги ва кўринишлардаги қулдорлик ва қул савдосига иложи борича тезроқ барҳам берилмоғи лозим», — дейилади резолюцияда. БМТ комиссияси қулдорлик ва қул савдосини йўқ қилиш тўғрисида 1926 ва 1956 йиллардаги конвенциялар «қулдорликнинг апартеид ва мустамлакачилик сингари замонавий турларига ҳам тааллуқли бўладиган қилиб қайта кўриб чиқилмоғи лозим», деб қайд этади.

БМТнинг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи комиссияси қулдорлик, қул савдоси, апартеид ва мустамлакачиликка қарши курашни кучайтиришга қаратилган резолюция қабул қилишни БМТнинг иқтисодий ва ижтимоий кенгашига тавсия этди. Шу резолюцияда Жанубий Африка Республикаси ҳукумати «ўз қарамоғидаги Ғарби-Жанубий Африка территориясида ҳам қулдорликка ўхшаш апартеид практикасига дарҳол чек қўйишга» чақирилса мақбул бўлади, дейилади резолюцияда.

Қулдорлик, қул савдоси, апартеид ва мустамлакачилик практикаси тўғрисидаги резолюция овозга қўйилганида, АҚШ билан бошқа баъзи бир ғарб мамлакатлари овоз беришда қатнашмаганликларига бу ердагилар эътиборни жалб қилмоқда.

ҲУҚУҚ ҲИМОЯСИДА

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Франциядаги забастовка ҳаракатида неча ўн минглаб меҳнаткашлар қатнашмоқдалар. Тўқимачилар ва металлистлар, кемасозлар ва шахтёрлар ишдан бўшатишга қарши, иш ҳақини ошириш ва иш кунини қисқартириш учун курашда иштирок қилмоқдалар.

Лионда меҳнаткашларнинг оммавий намойиши бўлди. 15 минг киши шаҳар кўчаларига чиқди. Омманинг ана шундай кучли ҳаракатидан ваҳимага тушиб қолган шаҳар маъмурлари «республика хавфсизлик отрядлари»нинг тиш-тирноғигача қуролланган солдатларини ёрдамга чақирдилар.

Сен-Назерда намойиш уч соатдан ортиқ давом этди. Бу ерда минг-минглаб меҳнаткашлар локаут қурбони бўлган эдилар.

«Родиасета» тўқимачилик корхоналарининг эгалари ўз ишчиларининг талабларини қондиришга мажбур бўлдилар. Лион ва Безансон заводлари меҳнаткашларининг иш ҳақи оширилади.

ИТАЛИЯ

РИМ. Мамлакатдаги тўқимачилик саноати меҳнаткашларидан 350 минг киши ва пайпоқ-трикотаж корхоналарининг 150 минг ишчиси янги меҳнат шартномалари тузилишини талаб қилиб бутун мамлакат миқёсида 24 соатлик забастовка ўтказди.

Темир йўл ишчиларидан 20 минг кишининг 72 соатлик забастовкаси давом этмоқда.

БЕЛЬГИЯ

БРЮССЕЛЬ. Бельгия ишчиларининг қаттиқ кураши натижасида Бельгия меҳнаткашлари умум федерациясига кирган металлурглар касаба союзи билан металлургия саноати вакиллари ўртасида шартнома лойиҳаси тўғрисида бир битимга келинди.

Шартнома лойиҳасига мувофиқ металлург ишчиларнинг иш ҳафтаси бир соат қисқартирилиши, отпуска учун бериладиган ҳақ эса оширилиши лозим. (ТАСС).

18 лар комитети ўзининг ишини тўхтатди

ЖЕНЕВА, 23 март. (ТАСС). Қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи 18 давлат комитети бугун ўзининг ишини 9 майгача тўхтатди. Асосан ядро қуролини тарқатмаслик проблемасига бағишланиб беш ҳафта музокаралар олиб борилганидан кейин комитет ўзининг бугунги мажлисида мана шу қарорни қабул қилди.

Жанубий Вьетнамда вабо бошланди

ХАНОЙ, 23 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнамдаги юқумли касаллар билан кураш бошқармасининг мудири айтдики, «Жанубий Вьетнамнинг 25 вилояти вабо касали тарқалиб кетиш хавфи остида қолди. Камран, Нячанг, Вунгтау шаҳарларида ва шу шаҳарларнинг теварак атрофида шу дамгача юз киши вабодан ўлди». Қуруқлик мавсуми бошланаётганлиги сабабли, деди у, вабо касали мамлакатнинг бошқа районларига тез тарқалиб кетиши мумкин».

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ТОКИО.** «Тўфондан қутилиш» баҳонаси билан неча Гуам оролидан Окинавага учиб келган Американинг «В-52» бомбардимончи самолётлари бугун эрталаб яна Кадена авиабазасидан кўтарилди. Киодо Цусин агентлигининг хабар беришича, АҚШнинг Нахадаги (Окинаванинг маъмурий маркази) ҳарбий қўмондонлиги самолётларининг қаёққа учиб кетганлигини айтиб беришдан бош тортган.

Бундан икки йил муқаддам Американинг худди шу баҳона билан Окинавадан «паноҳ топган» бомбардимончи самолётлари Вьетнамга ҳужум қилиб, шундан кейингина Гуам оролига қайтиб кетган эди.

● **ХАНОЙ.** Вьетнам Халқ армияси ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қисмлари неча Тханьхоа вилоятида Американинг битта самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1729 тага етган.

● **ПАРИЖ.** Франс Пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Американинг икки қирувчи-бомбардимончи самолёти Тайнинь вилоятида ўзларига қарашли ер усти бўлинмаларини бомбардимон қилган ва тўпга тутган. Бу ҳужум натижасида Американинг икки солдати ўлган ва ўнтаси ярадор бўлган.

● **ЯУНДЕ.** Габон Республикасининг пойтахтида 19 мартда мамлакатда ўтказилган президент ва парламент сайловларининг якунлари тўғрисидаги расмий маълумотлар эълон қилинди.

Либревиль радиосининг хабар беришига кўра, Габон президенти қилиб яна Леон Мба сайланди.

● **ПАРИЖ.** Сенегал президенти Леопольд-Седар Сенор ҳаётига суиқасд қилишга уриниш бўлди.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг Дакардан хабар беришига кўра, тўппонча билан қуролланган бир шахс президент автомобилда ўз резиденциясига қайтаётган вақтда уни отмоқчи бўлган.

Президент ҳаётига суиқасд қилмоқчи бўлган шахсни Сенгорнинг соқчиси ушлаб олди.

(ТАСС).

СЕНЕГАЛ ПРЕЗИДЕНТИГА СУИҚАСД ТЎҒРИСИДА

ДАКАР. Сенегал президенти маҳкамаси президент Л. С. Сенгор ҳаётига суиқасд қилишга уриниш тўғрисида расмий хабар берди. Президент мусулмонларнинг Табаски деган диний байрами муносабати билан Дакардаги катта мачитдаги номозда ҳозир бўлган вақтда, дейилади хабарда, ҳозир номи аниқланмаган шахс президент кетига тушган эди. Тўппонча билан қуролланган бу киши президентга қараб ўқ узишга улгурмасданоқ, тартибни сақлаш хизмати ходимлари уни ушлаб олдилар.

ҲИНДИСТОНДА ҚОРА ЧЕЧАК

ДЕҲЛИ. Уттар-Прадеш штатида март ойининг дастлабки икки ҳафтаси давомида қора чечак билан оғриган 162 кишидан 61 киши ўлган. (ТАСС).

Совет делегацияси Байрутга келди

БАЙРУТ. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилувчи совет комитетининг раиси Сарвар Азимов бошчилигидаги совет ёзувчилари делегацияси бу ерга келди. Делегация Африка—Осиё ёзувчиларининг Байрутда 25 мартда очиладиган конференциясида қатнашади. (ТАСС).

ХОККЕЙЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

ВЕНА, 23 март. (ТАСС махсус мухбири). СССР терма командаси бугун жаҳон хоккей чемпионати мусобақасидаги ўзининг навбатдаги учрашувида Германия Федератив Республикаси командаси устидан 16:1, (3:1, 7:0, 6:0) ҳисобида ғалаба қозонди.

ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШ

ЛОНДОН, 24 март. (ТАСС). Сьерра-Леонеда ҳокимиятни бир группа армия офицерлари қўлга олди. Рейтер агентлиги мухбирининг Фритаундан хабар беришича, қуролли кучлар қўмондони Дэвид Лансана қамоққа олинган. Шунингдек, собиқ бош министр Альберт Марган ва СИАКА оппозициясининг лидери Стивенс ҳам қамоқда ётибди. Стивенс 19 мартда бўлиб ўтган сайловлардан кейин янги ҳукумат бошлиғи қилиб тайинланган эди. Армия офицерлари подполковник Эмброуз Генда бошлиқ махсус миллий совет туздилар.

Ҳокимият совет ихтиёрига ўтганини эълон қиларкан, совет аъзоси майор Чарльз Блэйк бундан буён конституция ўз кучини йўқотади, барча сиёсий партиялар тарқатилган деб ҳисобланади ва мамлакатда ҳар қандай сиёсий фаолият тақиқланади, деб қайд қилди.

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Кейинги йилларда бу ерда сунъий ипак ишлаб чиқариш саккиз баравар кўпайди. Маҳсулотнинг тенг ярми чет мамлакатларга чиқарилмоқда. Ньергешуйфалуда яқиндагина фойдаланишга топширилган сунъий ипак ишлаб чиқарадиган фабриканинг қуввати тобора ошмоқда. Фабриканинг янги цехи йилига 1000 тонна полиамид ипак калаваси етказиб бермоқда. Учинчи беш йилликда фабрика қуввати уч баравар кўпаяди. Суратда: Ҳозирги замон ускуналари билан жиҳозланган янги цех.

БУДАПЕШТ ва МОСКВА телетомошабинлари яқинда «Эллик карра эллик» номли янги фильмни кўрадилар. Бу ҳар иккала мамлакат телевидениеси ҳамкорликда тайёрлаган биринчи катта фильмдир. Янги фильм Венгрия пойтахтида суратга олинмоқда. Суратда: Венгрия оператори И. Шик ва Большой театрнинг балет солисти Л. Трембовельская фильмни суратга олиш пайтида.

МТИ — ТАСС фотолари.

КУЧЛИ СИЛКИНИШ

Тошкент аҳолиси 24 март кундузи бир неча марта ер қимирлаганини сезди.

Соат 13 дан 4 минут ўтганда рўй берган биринчи ер қимирлашнинг кучи олти-етти баллга етди. Тупроқнинг бундай куч билан силкиниши Тошкентда кўп ойлар давомида рўй бермаган эди. Утган йил 26 апрелда юз берган кучли зилзиладан кейин 728-марта бўлган зарб ер ости шовқини билан айни бир вақтда бўлиб ўтди. Эпицентрга яқин кўпгина уйларнинг деворлари дарз кетди, сувоғи кўчди. Бир неча эски пахса уйларнинг деворлари емирилди. Ёнғин чиқмади.

Республика Жамоат тартибини сақлаш министрлигида УзТАГ мухбирига хабар қилишларича, милиция оператив группалари дарҳол жойларга жўнаб кетишди. Кўпгина кишилар ўз уйларидан ва муассасалардан кўчаларга чиқишди, лекин улар кўп ўтмай тинчиб, яна уйларга қайтиб киришди. Тез ёрдам юрак-қон томирлари касалликлари кучайган кишилардан ўттиздан кўпроқ чақириқ олди.

Биринчи зарбдан кейин, 44 минут давомида яна олти марта ер қимирлади. Шу жумладан бир марта беш балл, икки марта уч балл, бир марта икки балл ва икки марта икки баллдан сал камроқ куч билан ер қимирлади.

Шаҳар аҳолиси меҳнатини нормал давом эттирди. Транспорт, магазинлар ва томошахоналар одатдаги графикка мувофиқ ишлаб турди. Минглаб қурилиш майдончаларида шу куни янги биноларни қуриш давом эттирилди. Бу биноларни тошкентлик бинокорлар ва мамлакатнинг барча иттифоқдош республикаларидан келган қардошлик ёрдами отрядлари қурмоқдалар. (УзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт. 9.30 — Музикали танаффус. 9.45 — «Ғаллакорлар юбилей йилида» (тож.). 10.30 — Қўшиқлар. 11.10 — «Намунали жамоат тартиби учун курашайлик» (суҳбат). 11.25 — Д. Соатқулов. «Фарғона квартети». 12.15 — Спорт (рус.). 12.30 — Музикали танаффус. 13.30 — Концерт (таниқли ижрочилар). 16.10— Концерт (студентларнинг талабига мувофиқ). 17.20 — Уйғур куйлари. 18.10 — Вальслар. 18.30 — Шарқ халқлари куйлари. 19.20 — Озарбайжон куйлари. 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси. 20.30 — Қишлоқ радиоклуби. 21.20 — Ш. Рашидов. «Икки дил достони» (радиоинсценировка). 23.05—Хоккей. Жаҳон биринчилиги учун СССР — Швеция терма командалари ўйини (Вена шаҳридан олиб эшиттирилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 11.00 — **Бош астроном** (болалар учун мультфильм). 11.20 — **Ҳамма нарсани билишни истайман** (болалар учун). 11.50 — **Ҳаёлпарастлар** (бадиий фильм).

Рус тилида: 13.00 — **Бобонинг саргузашти** (болалар учун кинофильм). 13.10 — **Капитан Тенкеш** (телевизион бадиий фильм). 14.00 — **Гатчина парки** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 16.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун). 17.10 **Телевизион қўғирчоқ театри** (болалар учун). 17.40 — **Телевизион янгиликлар.** 17.55 — **Гўзал Фарғонам** (ярим аср йилномаси). 18.20— **Гулистон** (телефильм).

18.50 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида).

19.00 — **Телеминиатюралар театри** («Ёшлик» студияси).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 16.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун). 17.20— **Пошехон ёзи** (ҳужжатли фильм). 17.40 — **Учдан ўн иккигача** (телефильм). 18.10 — **Телевизион янгиликлар.** 18.20 — **Концерт** (Ленинград санъат усталари).

19.00 — **Москва кўрсатади.**

Тошкент кўрсатади

Ўзбек тилида: 20.00 — **Замондош** (телеочерк). 20.15 — **Телевизион янгиликлар.** 20.25 — **Қўшиқлар.** 21.05 — **Бировнинг номида** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/III да кундуз **Этик кийган мушук**, кечқурун **Спартак**, 26/III да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Зулматдан зиё.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/III да кундуз **Оқ кабутар**, кечқурун **Ўғирланган умр.** 26/III да кундуз ва кечқурун **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да **Ўғил уйлантириш**, 26/III да кундуз **Махтумқули**, кечқурун **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. **Ҳиндистон филлари аттракциони.**

КИНО

Судхўрнинг ўлими — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида). «ФЕСТИВАЛЬ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 2, кеч 6 ва 10 да).

Севиш тақиқланади — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Усталар шаҳри — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 да).

Ночорлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бебер — саёҳатчи — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Тепамиздаги осмон — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Уч бақалоқ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

«Шантеклэр» маликаси — «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда) ва кеч 9-40 минутда).

Амакимнинг туши — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Кичик ўғил кўчаси — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети
қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

кафедра мудирлари: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, чет тиллари, араб филологияси; эрон-афғон филологияси, ҳинд филологияси, СССР тарихи, давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши, гражданлар ҳуқуқи ва процесси, агрономия, минералогия, математик анализ, ҳисоблаш математикаси, яхлит муҳитлар механикаси, радиация физикаси, физик электроника, физика назарияси;

кафедра профессорлари: КПСС тарихи, аналитик химия, физика химияси;

кафедра доцентлари: илмий коммунизм, фалсафа, сиёсий иқтисод, педагогика, ўзбек адабиёти, СССР тарихи, умумий тарих, криминалистика, жиноий ҳуқуқ, немис филологияси, умумий геология, литология, яхлит муҳитлар механикаси, физика назарияси, оптика, ноорганик химия;

кафедранинг старший ўқитувчилари: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафа, педагогика, рус тили, жисмоний тарбия ва спорт, ўзбек тилшунослиги, ҳинд филологияси, Шарқ давлатлари чет эл адабиёти, археология, Ўзбекистон халқлари тарихи, давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши, административ ва молиявий ҳуқуқ, ўсимликлар физиологияси, тупроқшунослик, умумий геология, функционал анализ, гидрология, ноорганик химия;

кафедра ўқитувчилари ва ассистентлари: КПСС тарихи, фалсафа, логика ва психология, рус тили, чет тили (немис тили), жисмоний тарбия ва спорт, ўзбек адабиёти, рус адабиёти, инглиз филологияси, тупроқшунослик, петрография, математик анализ, физик электроника, умумий физика, геодезия ва картография;

масалалар лабораториясининг старший илмий ходими: полимерлар химияси, фильтрация, счёт-ҳисоблаш маркази;

масалалар лабораториясининг младший илмий ходимлари: табиий бирикмалар химияси, чўкинди формациялар ва чўкма маъданлар ярим ўтказгичлар, радиофизика, оқимлар бўйича (постройным течением), счёт-ҳисоблаш маркази, география факультетининг илмий бўлими.

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой.

Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 35-уйга мурожаат қилинсин.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1967—1968 ўқув йилининг
I-КУРС СИРТҚИ БУЛИМИГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Халқ хўжалигини планлаштириш, саноатни планлаштириш, қишлоқ хўжалигини планлаштириш, материал-техника таъминоти иқтисоди ва планлаштириш, меҳнат иқтисоди, бухгалтер ҳисоботи (саноатда, қишлоқ хўжалигида, савдо ва банкларда), **молия, кредит, статистика.**

Ўқиш муддати — 5 йил.

Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Совет Армияси хизматидан бўшаб келганлар ва мутахассислик бўйича ишлаётган кишилар институтга киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Кирувчилар ўрта мактаб программаси ҳажмида кириш имтиҳонларини мутахассислик бўйича: планлаштириш ва қишлоқ хўжалиги ҳисоботи — рус тили ёки ўзбек тили ва адабиёти (иншо), математика (ёзма ва оғзаки), химия (оғзаки)дан топширадилар;

бошқа иқтисод мутахассисликларига — рус ёки ўзбек тили ва адабиёти (иншо), математика (ёзма ва оғзаки), география (оғзаки)дан имтиҳон топширадилар.

Институтга кириш ҳақидаги аризалар институтнинг қабул комиссияси ва ўқув-консультация пунктлари томонидан 20 апрелдан 31 августгача қуйидагиларни илова қилган ҳолда қабул қилинади:

Ўрта маълумотлилиги ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), автобиография, 4 та фотосурат (3×4), иш жойидан характеристика-тавсиянома ва справка, соғлиғи ҳақидаги медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Кириш имтиҳонлари — 15 майдан 10 сентябргача.

Ҳужжатлар Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уйга юборилади. Телефонлар 4-05-30, 4-18-45, қўшимча 57.

Институтга кирувчилар қуйидаги ўқув-консультация пунктларига мурожаат қилишлари мумкин: Самарқанд шаҳри, Гагарин кўчаси, 43-уй; Нукус шаҳри, Калинин кўчаси, 106-уй, Давлат педагогика институти; Фарғона шаҳри, Коммунистлар кўчаси, 105-уй; Қарши шаҳри, Кўчабоғ кўчаси, 17-уй; Андижон шаҳри, Тинчлик кўчаси, 1-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БАДИИЙ ФОНДИНИНГ КЕРАМИКА ЗАВОДИ

ташкилотларга, заводларга, болалар боғчасига, мактаб ва болалар яслиларига

арзон нарх билан
Керамик буюмлари
(идишлар, вазалар)ни

СОТАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Октябрь райони, Архангельский кўчаси. Кўнчилик проезди, 37-уй (8, 11-трамвайларнинг «Оқлон Дарвоза» остановкаси), телефон 4-59-18.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики, электр учун

Ҳар ойнинг 1-кунидан, 11-кунигача счёт ёзиб, тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун қарзлари бўлган абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

ИШГА ТАКЛИФ

ГЎШТ ВА СУТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА

бухгалтер-ревизор, старший иқтисодчи ва иқтисодчи, корхоналарга бориб ишлаш учун **бош бухгалтерлар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 3-а уй кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«ГЛАВНЕФТЬСНАБСБИТ»ГА

старший бухгалтер-ревизорлар, старший бухгалтерлар, бухгалтерлар, қурувчи-инженерлар, нефть маҳсулотлари сифати бўйича **инженерлар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«ГИДРОСПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ

ихтисослаштирилган бошқармасига

инженер-геолог, инженер ва техник-геодезист-маркшейдерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Хожикент посёлкаси, кадрлар бўлими («Тошкент — Чорвоқ» ёки «Тошкент — Бурчмулла» автобуслари).

«АЛМАЛИКСВИНЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 4-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

дурадгорлар, арматурчилар, бетончилар

КЕРАК

Маош иш бай ва мукофот тариқасида тўланади.

Оилали кишилар 6 ойлик муддатда квартира, якка ҳоллар — яхши жиҳозланган ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Олмалиқ шаҳар, кадрлар бўлими (Олмалиқдаги 1, 3, 6-автобуслар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ФИЗИКА-ТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА

бош инженер, бош энергетик, бош бухгалтер, ҳисобчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Обсерватория кўчаси, 85-уй (21-автобуснинг «Ўртоқ» фабрикаси остановкаси). Телефон В-3-23-29.

ЯНГИ СУҒОРИШ ТЕХНИКАСИ ЖОРИЙ ЭТИШ ФИРМАСИГА

инженер ва **техник-гидротехниклар, иқтисодий масалалар** бўйича **директор ўринбосари, план-молия бўлими бошлиғи, бош бухгалтер ўринбосари, машинистка**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фурқат кўчаси, 124-уй (14, 27, 32, 36-автобуслар, 2, 7-троллейбуслар, 7, 8, 11-трамвайларнинг «Комсомол майдони» остановкаси) кадрлар бўлими.

«СПЕЦОТДЕЛВИСОТСТРОЙ»ГА

старший инженерлар, ПТО инженерлари, бош бухгалтер ўринбосари, бош бухгалтерлар, бухгалтерлар, ҳисобчи-бухгалтерлар, табелчилар, омборчилар, старший прораблар, прораблар, қурилиш усталари, нормаловчилар, бош бухгалтер

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 19-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. (7, 9, 11, 14, 15-трамвайлар, 3, 18, 23, 54-автобусларнинг «Маломирабад» остановкаси).

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши—В33469. В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679. В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249. В30250. В30251. В30252. В30253. В30254. В30255. В30256. В30257. В30258.

№ А — 71. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 00776.